

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 1., Vol. 15.

15. ledna-January 15th, 1981.

Datum: srpen 1940, kdy začala slavná Bitva o Anglii. Místo: letiště Duxford v Anglii, které bylo základnou 310.čs.stihací peruti v rámci Britského Královského letectva. Československá vlajka zavlála prvně nad letištěm, chráněná čs.stihači, kteří si připomněli staré husitské heslo: "Nepřítel se nelekejte, na množství nehleďte!" Nepřítel tehdy měli mnoho; německé letecké útvary útočily na anglická města, průmyslová střediska, letiště a pod. 310.čs.stihací peruti velel plk.let.Alexander Hess.

Kdo po Brežněvovi?

Fr. Kožík

Ať stříbro vloček vyzpívá svůj vděk
všem, kdo můj život ozdobili květem,
všem, kdo byli mým jarem
a mým létem,
kdo měli pro mne pohár, úsměv, lék!
Ať ke všem spěchá
krásným zimním světem
vánoční list
mých šťastných vzpomínek!

D. J. 1981

Dr. RUDOLF PLAJNER

Nástupnické problémy ve východoevropských režimech jsou vždy tytéž - chybí korunční princ. První muž režimu se vždy snaží strhnout na sebe co největší moc a výchova či perspektivní příprava možného nástupce je proti logice vládnutí v zemích reálného socialismu. Hledají-li dnes politici a kremlinologové odpověď na otázku z titulu, je to něco jako věštění z kávové sedliny.

V beznadějně přestárlém politbyru (věkový průměr 75 let) těžko hledat toho, kdo nastoupí po dnešním šéfu strany a státu. I uvažuje se: Šéfidolog Suslov, 78, by se patrně stal členem "trojky", jež by na přechodnou dobu převzala vládu v zemi. Dalším asi bude 71-letý Tichonov.

Třetím do maršle by snad mohl být Gromyko, mlád pouhých 70 let, či snad tajemník ÚV Kirilenko, 73, nebo dokonce 51-letý Ševardnadze, mezi ostatními úplný pionýr. V úvahu přicházejí ještě leningradský tajemník Romanov 57, a šéf KGB Andropov, ve svých 65 letech už také pracující důchodce. Z těchto pánů by patrně jeden měl později převzít úlohu muže Nomér Adin.

Ale aby se všichni nepřečetli! Na prvním májových oslavách se L.I.B., ač byl v poslední době častěji na nemocenské než v práci, objevil na tribuně orámován žlutou kremelských zdí v plné kráse a svěžesti. Poměrně křepece seděl na židličky na Titově pohřbu, s chutí si zavdával stoličné vodky při setkáních s Giscardem i s Helmutem Schmidem. Ona moderní gerontologie, faktor K.H.3 od Aslanové a kořen ginseng neboli žen-šeň dnes dokáží hotové zázraky...

Zneužití psychiatrie i v případě Battěk?

Západní tisk zveřejnil zprávy z Prahy, podle nichž má být neprávem uvězněný mluvčí Charty 77, inž. Rudolf Battěk, podroben psychiatrickému "vyšetření".

Forces woo 30,000 former servicemen

By Ron Loman Toronto Star

/13. Jan. 1981./

OTTAWA — The Canadian Forces hope to woo more than 30,000 former service men and women on to supplementary reserve lists for immediate use should war break out.

"Nothing mandatory," General Ramsey Withers, chief of the defence staff, told reporters yesterday. "That would be against the Canadian volunteer ethic."

Defence Minister Gilles Lamontagne and Withers told the annual meeting of the Conference of Defence Associations of the work of the forces' Mobilization Planning Task Force, which will be completed this year.

Lamontagne said that unlike 1914, or 1939, there would be little, if any, time to prepare forces for battle if World War III starts — "perhaps a few days at the most, instead of the many months we had in the Second World War."

Sophisticated equipment

"Sophisticated equipment not already in the inventory, with trained crews or regulars or reservists, isn't likely to be readily available for our use in the event of war," he added.

Mobilization in the 1980s means deployment of fully-equipped, fully-trained and fully-organized units, not the recruiting, training and equipping of manpower, organization of fighting units and the manufacture of weapons.

Withers told the meeting that the age group from which recruits are traditionally drawn (17 to 24) is diminishing and the forces and Canadian high-technology industry are competing for the same kind of people.

There are now 80,482 regulars in the navy, army and air force, and active reservists number 21,372. The regulars have to replace about 11,000 men and women every year because of retirement, death, injury and other reasons.

Despite public polls that show Canadians favor compulsory mili-

tary service for young men, the topic has never been discussed in cabinet, Lamontagne told reporters.

He said such service isn't needed at present to fill the gap and asked whether people looked at it as an alternative to unemployment.

"It's a vocation; we need motivation in people. I'd prefer quality to quantity," Lamontagne said.

Withers said the greatest challenge is to attract, train and retain highly motivated men and women, both regulars and reserves. The lists for supplementary reservists would contain former regulars and active reservists, with whom the forces have lost touch.

"We know these lists are needed to fill out our ranks in the event of an emergency," he told reporters.

Lamontagne intends to replace the 10-year tradition of producing a White Paper on defence with an annual statement of defence policy.

Meanwhile, a nuclear physicist told the conference wars are high-technology events and are won in the factories of the nation.

Industrial preparedness

Lt.-Col. Andrew Nellestyn, deputy director of defence sales support, said industrial preparedness is a critical element of strategic readiness and deterrence.

"The collective industrial strength of warring nations, of alliances, eventually determines the outcome of armed conflicts," he said.

Nellestyn said because of Soviet might, it's "absolutely vital" that the West have in place an industrial base to mobilize its resources rapidly.

Další člen exkluzivního klubu amerických ex-presidentů.. Ford hraje golf, Nixon píše paměti. Carter prohlásil, že nebude pěstovat burské oříšky ..

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE.

Řídí redakční rada.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 10:00
zámorí lodí ... \$ 12:00
zámorí letecky ... \$ 15:00

IN MEMORIAM

Se smutkem se kra-
janská veřejnost
dověděla zprávu,
že 12. ledna 81
zemřel v Torontě
náhle dr. Jaroslav
/"John"/ Frei, 77.
Jeho život nebyl
jednoduchý. Naro-
dil se v Praze a
vyučil se kolá-
řem. Nasel práci
v Janečkově zbro-
jovce v Praze-Pan-
kráci a upozornil
na sebe svou
schopností impro-
visovat a řešit
různé technické

problémy. Firma ho vyslala do Francie, kde
pochytil mnohé novoty ve výrobě motocyklů
a po návratu do ČSR se vypracoval u Ja-
nečků na vedoucí místo. Po německé okupa-
ci a odchodu mladého Karla Janečka do An-
glie, stal se inž. Frei ředitelem podniku,
zvláště v době nemoci zakladatele firmy
inž. Františka Janečka. /Ten zemřel v ro-
ce 1942./ Inž. Frei věděl, že Němci válku
musí prohrát a podle toho se také choval:
systematicky připravoval továrnu, aby hrá-
la důležitou roli při rekonstrukci pová-
lečného Československa. Po znárodnění čs.
komunisty, odešel jak Karel Janeček, tak
inž. Frei. Oba se nakonec usadili v Ka-
nadě. Inž. Frei žil se svou paní Iškou, roz.
Kučerovou, v Montreálu a dosáhl titulu do-
ktora sociálních věd. Od té doby vynikl
na poli sociálních věd a vrcholem jeho
kariéry byla doba 1969-71, kdy byl vykon-
ným ředitelem Metro Toronto Social Plan-
ning Council a kdy i učil na universitě.
Pracoval také jako poradce torontské
školní rady na projektu zlepšení výchovy
dětí. V poslední době psal knihu o soci-
álním plánování. Mezi pozůstalými je je-
ho manželka Františka roz. Kučerová, je-
ho dcera Pavla provdaná Reisnerová v Los
Angeles s rodinou, syn dr. Jaroslav Frei
s rodinou v London, Ont. a dcera Helena
provdaná Hall-ová v Aurora, Ont. s rodi-
nou. Měl 10 vnuků a vnuček. Jeho sestra
Štěpánka provdaná Wagnerová žije v Pra-
ze. Dr. Frei byl členem Czechoslovak Cre-

dit Union a pod-
porovatelem našich
kulturních snah.
Skauty bude zajiš-
tat, že v období me-
zi I. a II. válkou
byl jedním z vedou-
cích tzv. B.P. skautů
v Praze. Autor té-
to vzpomínky s ním
naposled mluvil
v listopadu m. r. MJ

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787

LIDÉ MEZI NÁMI

Dvě známé postavy čs. podzemního hnu-
tí během 2. světové války: vpravo-
prof. dr. Vladimír Krajina, který ži-
je ve Vancouver, B.C. a vlevo-prof.
Radomír Luža, který žije v New Or-
leans, Louisiana, USA. Náš reportér
je zachytil během zasedání Rady svo-
bodného Československa v New Yorku
v březnu 1980.

TV Czechoslovak Magazine

Bylo už po tom slavném Ježíšku, který
-zcela mimochodem-jsem já osobně
ztrávil v taxíku s řidičem, který
marně hledal místo, kam mě měl zavést
k večeri na pozvání dvou laskavých
přátel. Stromeček jaksi stydlivě sto-
jí v koutě, děti tu nejsou, aby si
pod ním hrály--já sedím a dumám. A
najednou si uvědomím, že je dnes sobo-
ta a na TV v půl dvanácté a.m. česko-
slovenská půlhodinka. Otočila jsem
knoflík a na programu se ukázaly "Slo-
venské ozvěny".
Tak dobře udělaný etnický program
jsem už dávno neviděla. Farář Toth,
hezký chlapec se školenou dikcí pře-
četl pěknou vánoční povídku, ukázně-
ný sbor elegantně oblečených mužů a
žen zpíval vánoční písně a nakonec
nám malá Andrejka Tothová zahrála
sketch o slepém dítěti, kterému vá-
nočním kouzlem byl navrácen zrak. Bylo
to nejen velmi dojemné, ale i divadelně
zcela profesionální.
Příští sobotu v půl dvanácté budu se
dívat na Ch. 47 na Czechoslovak Maga-
zine zas. Běla.

Vzpomínáme

Náhodná zmínka v soukromém dopise
red.t.l. připomněla, že jistou dobu
mezi námi -přesněji řečeno: v Col-
lingwood, Ont.- žil Cyril Musil. V
letech před 2. světovou válkou byl
mistrem Československa v jízdě na
lyžích na 50 km a několikanásobným
vítězem Zlaté lyže Českomoravské
vysočiny. Byl obdivován tehdejší
mládeží, která se věnovala bílému
sportu. Musil přežil něm.okupaci
v obci Studnice u Nového Města na
Moravě. Nebojácně schovával mnohé
illegální pracovníky. Po kom.puči
v r. 48. odešel do Kanady a učil m. j.
kanadské vojáky lyžovat. Není nám
známo, kdy a za jakých okolností
zemřel.. Prosíme naše čtenáře, kteří
o konci Cyrila Musila něco vědí, aby
nám napsali do red.t.l., příp. nám
zapůjčili fotografii. MJ

ČESKOSLOVENSKÝ LEV

provedený ve 14K zlatě

Jako přívěšek k náramku, medailon,
jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrovaná) — \$120 a daň
Velikost 2 (menší) — \$49 a daň

* * *

Veškeré opravy, předělávky,
odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNÍK

5 Shuter St., Toronto 862-0807
(vedle MASSEY HALL)
zasíláme na dobírku

ZPRÁVY Z KANADY

Fed. vláda zveřejnila cifry týkající se
počtu uprchlíků, kteří se do Kanady při-
stěhovali v roce 1980: bylo jich 19.
639 a z toho 264 se usadilo v Missis-
sauga. V roce 1981 přijme Kanada 8.
000 uprchlíků z jihových. Asie, 4.000
ze střední a vých. Evropy, 1.000 z lat.
Ameriky, 200 z Afriky a 2.800 odjinud.
--Na podzim r. 81 má být v Torontě o-
tevřeno lékařské středisko pro reha-
bilitaci obětí mučení v Jižní Americe.
Bude pod patronací Amnesty Internatio-
nal.--Významný Kanadan polského původu
Ted Glista, 47, zemřel náhle v Missis-
sauga.--Od 1. ledna 81 platí min.mzda
pro pomocníky v domácnosti v Ontáriu.
Musí dostat plat \$ 568 za měsíc, z kte-
rého lze odečíst \$ 50 týdně za byt se
stravou. Ostatní podrobnosti na č./416/
965-5251.--Fed. ministr pro multikul.zá-
ležitosti Hon. Jim Fleming připomněl, že
letos je to 10 let, co lib.vláda uvedla
v život myšlenky o multikulturnosti Ka-
nady.--Prov. poslanci J. Duksza a E.
Ziemba/oba NDP/ jménem 250ti předáků
polské kolonie v Kanadě vydali prohlá-
šení k současným událostem v Polsku.--
Několik našich čtenářů, kteří měli pro-
blémy s auty, se s úspěchem obrátilo
na privátní Automobile Protection As-
sociation, 292 St. Joseph Blvd. W., Mon-
tréal. Majitelem je P. Edmonston. Má
8.000 členů.--"Sunday Star" věnoval 11.
ledna skoro celou stránku čs. dissiden-
tům. Paul Wilson podrobně vyličil ži-
vot Karla Soukupa, který dostal nedávno
10 měsíců vězení.--Senátor P. Yuzyk pro-
nesl na půdě kan.senátu 9. prosince 80
významný projev o nedávném zasedání
NATO v Bruselu. Odsoudil ostře sovět-
skou agresi v Afganistánu, pokusy So-
větů o infiltraci do Afriky a kolem I-
ránu. Dokonce i Japonsko se cítí ohro-
ženo a žádá o přijetí do NATO.--"Mac-
leans" má znamenité úvodníky p. Newmana.

Osobní půjčky na nejnižší úrokovou míru
Speciální vklady - Šeková služba

KAMPELIČKA

CZECHOSLOVAK TORONTO
CREDIT UNION LTD.

740 SPADINA AVENUE • TORONTO
ONTARIO M5S 2J2

Telephone: 925-0557

Úřední hodiny: V pondělí a v pátek od 10 do 7 hod.
Úterý, středa, čtvrtek, 10 do 5 hod.

kultura

Vladimír Škutina

Jan Werich

* 4.2.1905 - † 31.10.1980

"Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!" . . .

Já nevím proč - proč se mi pořád vrací ta zatracená, hloupá věta. Ta hloupá, nesmyslná věta: "Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!" Od okamžiku, kdy mi z Prahy zatelefonovali, že zemřel, chce se mi zavolat: "Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!"

Sedím v Curychu ve své knihovně a dívám se mu do očí. Do těch úzkých, přivřených, pozorujících očí. Ty oči se na mne potěšile usmívají z fotografie. Z fotografie z roku 1968. Je mi smutno. Nepředstavitelně a prázdně smutno. Už kolikátý den. Pod oknem se podzimně zlatí Curyšské jezero, v jehož hladině se odráží zasněžené Alpy. Ale já je nevidím. Já vidím jen onu tvář. Vousatou, velice moudrou, víc skeptickou než ironickou. Tvář clovna, z něhož se stal filosof.

"Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!" A příliš známý hlas z domu na Kampě, kde žil modrý abbé, mi volá z třinácté komnaty vstříc: "A, pan Škutina. Pan Škutina je tady s tím vápnem!" Hráli jsme si takhle každý den - at' jsem přišel na Kampu anebo přijel do Velhartic. Den co den jsme se takhle zdravovali v onom legendárním roce Pražského jara. Pak nás rozdělila zeď. Napřed tanky, pak osnatý drát kriminálu a pak železná opona. Od toho rána 31. října 1980 nás už nedělí nic. Jen věčnost. Jan Werich odešel na věčnost. Čeká na něho tam Falstaff. A Mark Twain. A pan Chaplin. A Janu Werichovi je starou belu do toho, že já tu marně volám: "Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!"

Ba ne. Ta věta není tak docela zatracená a hloupá a nesmyslná. "Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!" Je v ní moudrost věčnosti. Jako malý kluk jezdil Jan Werich k strýčkovi na Šumavu. A tam každého jara přijížděl forman s fúrou vápna. Zdálo se, že "Tak už jsem tady s tím vápnem!" A lidé vycházeli s kbelíky a škopky a kupovali hašené vápno, aby si vybělili své domky. Aby zahubili všechny bacily a plíseň. Každé jaro přijížděl vždycky tentýž den forman a volal: "Tak už jsem tady s tím vápnem!". A lidé věděli, že přišlo jaro. Ze už je tu jaro. Natřeli své domky a domky svítily bělobou zas až do příštího jara.

Hráli jsme si s panem Werichem na formana a na chalupníka. Den co den. Bylo třeba se očistit. Znovu natřít naše začerněné duše vápnem. Každého jitra. A tak jsem už od Kamenného mostu volával, že už jsem tady s tím vápnem a Jan Werich to oznamoval z okna třinácté komnaty celé Kampě: "A, pan Škutina. Pan Škutina už je tady s tím vápnem!" Očistili jsme své chmurné noční myšlenky a začali jsme mísit to vápno humoru, aby smích svítil.

Naučil jsem se moc od Jana Wericha. Ve světě humoru snad všechno. Pozoroval mě shovívavě a trpělivě jako pozoruje zkušený rybář kličkující pstruhy. Vi, že ten největší bude jeho. Jednou jsme připravovali natáčení naší televizní relace "Co tomu říkáte, pane Werichu?" a já vyslovil slovo "demokracie". "Neboli lidovláda", skočil mi do řeči Jan Werich. "Nebylo by lepší říct vláda lidu?", navrhol jsem. Podíval se na mne tím svým zúženým pohledem a poškrábal se pravou rukou za levým uchem, aby mi tím dal nepokryté najevo mou naivní hloupost. "Jo - já řeknu na televizní obrazovce vláda lidu a lidi budou přemýšlet, jestli je to genitiv - koho, čeho, či vláda lidu? anebo dativ - komu čemu vláda lidu? - a pak jim uteče, co jsem pověděl dál."

Byl nevyčerpatelný zdroj nápadů. Přijeli jsme do Karlových Varů a já mu řekl: "Vy jste takový gejzír. Šprůdl. Gejzír nápadů a legrace." Nopil se té horké, slané vody, otřásl se a povídá: "Tak vám tedy děkuju, pane Škutino. Přímou nestravitelnou. Odpornou. V horkém stavu zapáchající." "Ale léčivý. S blahodárnými účinky", řekl jsem a zhluboka jsem se napil. Usmál se do vousů a koupil mi v šprůdlu zkrystalizovanou růži. "Já bych nechtěl být takovouhle zkamenělinou" řekl. Ještě ji mám doma schovanou. Tu růži. Je to růže, která neuvadá. Jako Jan Werich.

Když přišli okupanti, drobátko zpanikařil a odešel do Vídně. Počátkem října mě vyslali do Vídně za ním, abych jej přemluvil k návratu. Jel jsem vlakem. Vindobona měla přes hodinu zpoždění. Vjížděla na nádraží Franze Josefa a já zdálky na úplně opustěném nástupišti viděl dvě postavy. Jan Werich a paní Zdenka. Bylo to jak v špatném, sentimentálním kinematografu.

Jana Wericha nebylo třeba přemluvat. Byl už dávinko rozhodnut k návratu. A tak jsme jen klábosili a těšili jsme se, jaké legrace budeme v Praze vymýšlet. Jako dva naivní snílkové.

Máte rádi detektivky?

V malém švýcarském městě Pfäffikon existuje už po několik let solidní knihupecký podnik, který vlastní "posrpnový" Oskar Krause. Operuje také uměleckou galerií, která umožnila uplatnění celé řadě našich malířů, sochařů a pod. Postupně se tam také soustředili tzv. "magazínští kutílci", což je skupina obětavých pracovníků kolem revue "Magazin". Jejich poslední přehled podle abecedy je: Ludvík Friede, Oskar Krause, Jan Kristofori, Jiří Popper, Vladimír Škutina a Dominik Wallenfels. Tento kolektiv připravil k vydání pět knížek humoru a napětí. Jsou to: právě vydaná kriminálka Vladimíra Škutiny "Zločin s rozumem" a v průběhu roku další 4 knížky od téhož autora za úhrnou cenu 40ti šv. franků. Objednávky jsou možné na adresu: GALERIE KRAUSE, Book Service, Tumbelenstr. 37, 8330 Pfäffikon, Switzerland. Pošlete přímo franky mez. bankovním šekem. Knižní služba p. Krauseho má také na skladě slavné detektivky, např. Simenona; ráda zájemcům pošle jejich seznam. Z dalších knih mohou naše čtenáře zajímat tyto knihy: Jaroslav Kučera: "Agent s iluzemi", s podtitulkem "Psychogram muže, který se dal k Němcům", za 7 dol. Od téhož autora: "Pražský srpen", 124 stran, 6 dol. Nové vydání knihy Karla Poláčka "Soudničky z Lidovek", 120 stran, 7 dol. H. Andics: "Cestou teroru", práce rakouského autora, která zachycuje krvavou cestu bolševiků od r. 1903 až do smrti Stalina, 220 stran, 5 dol. Marcia Davenport: "Jan", 124 stran, 8 dol. Dr. E. Beneš: "Paměti", 2 svazky, 450 stran, 22 dol. Dovídáme se, že Vladimír Škutina oslavil v Galerii své

Jan Werich při natáčení TV seriálu "Co tomu říkáte?" na jaře 1968 ve Velharticích na Šumavě.

Druhého dne mě šel doprovodit. Zas na nádraží Franze Josefa, které už od té doby zbouřali. A než jsem nastoupil do vlaku, řekl mi: "Tak vyříd", že se vrátím. Ale ty by ses vracet neměl. Já to znám. Tíživě lidé, kteří si ze Škutiny udělali symbol a mýtus a legendu, jednoho dne zvednou kámen a hodí jej po Škutinovi. Ale ne proto, že by jej chtěli hodit, ale protože se bude dívat někdo, kdo si přeje, aby ten kámen byl hozen."

A přesně to se stalo.

Byl moudrý. Byl předvídatelný. Byl gejzír. Byl jako ta růže, která nikdy neuvadá. A bude se vracet jako ten forman s vápnem. Každého jara. Abychom se smíchem očistili. Abychom svítili do jara. Patří k jaru. Nejen k tomu pražskému. O tomhle vše jsem napsal knížku. Knížku o Janu Werichovi. Jak byl jarem a smíchem a gejzírem a růží a ironií naší doby. Měli jsme spolu takovou úmluvu. Gentlemen's agreement. Že dokud bude živ, knížka nevyjde. Nyní po 31. říjnu 1980 už knížka může vyjít. Co bych za to dal, aby ještě dlouho, ukrutně dlouho knížka nemohla vyjít. . . Vlastně by neměla vyjít. Jan Werich je přece živ. Jako jaro, které se každého roku vrací. Jako gejzír. Jako růže, která neuvadá.

"Tak už jsem tady s tím vápnem, pane Werichu . . .!"

BENEŠ INN TAVERN
392 Eglinton Ave. W.

Posloužíme Vám
7 dnů v týdnu!

Obědy

Pondělí až pátek 12 do 2 odpo.

Večere

Pondělí až čtvrtek 6 odp. do 12 ve

Pátek a sobota 6 odp. do 1 ráno

Neděle 6 odp. do 10 večer.

Live music

(čtvrtek pátek a sobota)

U BENEŠŮ JAKO U MAMINKY

Pro rezervace volejte 481-1853

Blahopřání do Anglie

posíláme

Rudolfu Kopeckému

nestorovi českých novinářů
v exilu, který se dožil o vá-
nocích vzácného stáří 87
let.

Po čtvrt století byl řed-
aktorem Národních Listů,
za války i po ní, působil v
čs. vysílání anglického
BBC. I když fyzicky se ob-
jevují u něho občas potíže,
duševně je stále mladík, a
bystré politické úvahy to-
hoto českého vlastence se
objevují dodnes v čs. tisku
po celém světě. Zaslouhuje
uznání i obdiv, a proto mu
upřímně blahopřejeme.

Josef Tománek:

KANADO..

Od Aljašky v dál až k Atlantiku
stala se ochranou uprchlíků:
věrných Čechů, Slováků a Moravanů,
jež jsi jako matka vzala pod ochranu.
Srdcem sice patří svému kraji,
práci rukou svých však tobě odevzdají.
Slzami a potem zkyplili tvou půdu,
dali požehnání únavou svých údů,
lid má více radosti a větší skývu,
nepustili k sobě podvýchovu.
Přinesli ti kořist z nebezpečných lovů,
vydobyli poklad ušlechtilých kovů.
Postavili domy, školy, dílny, chrámy,
dali vzejít hájům s květinami.
V těžkých bojích dali tobě svoje síly,
aby příští pokolení zajistili.
Jsi svobodnou zemí zesnulých i živých,
jen se varuj rukou loupeživých,
jejich rudé spáry nejsou vždy tak zřejmé,
lupič si však jednou rukavičku sejme,
aby ohrozil tvůj volný život v míru
a jako srdce z těla vyrval lidskou víru.
Prapor s javorovým listem drž si pevně,
Tvoje hymna zůstaň velebná jak země,
buď dál zemí svorných Evropanů,
kteří chtějí sloužit vlasti, víře, Pánu,
posvěceny kéž jsou tvoje kraje, řeky,
jejich proud kéž sílí příští věky.

Ze sbírky "Plamenný čas".

PAN SMITH SE VRÁTIL náhle domů.
V předpokojí vidí neznámý mužský deš-
ník, pláště do deště a klobouk.
Vrazí do ložnice. Hruža, manželka v ob-
jetí. Vyběhne zpátky do před síně, vrací
se s deštníkem, v ruce pláště a tu hučku.
Se strašlivým výrazem se blíží ke zděše-
né dvojici. Rozerve šusták, přerazí deš-
tník, rozšlape ho i s kloboukem a zařve:
„Marš ven! A venku prší!"

Na východním Slovensku se vyskytlo několik případů
cholery, zavlečené k nám ze Sovětského svazu. Tým zdra-
votníků přijel do zamořené oblasti.

„Jakápak opatření,“ ptají se předsedy jednoho MNV,
„používá proti infekci vody?“

„Najprv vodu prevaríme,“ zní odpověď.

„Výborně, a potom?“

„Potom ju prefiltrujeme.“

„Taky dobře,“ souhlasí zdravotníci, „a co dál?“

„A potom,“ říká předseda, „pre istotu pijeme pálenku!“

TWO GENTLEMEN, EUROPEAN ORIGIN, PRE-
SENTABLE, PROFESSIONALS, UNIVERSITY
GRADS, UNATTACHED, WOULD LIKE TO MEET
SINGLE, ENGLISH SPEAKING, PLEASANT LA-
DIES, AGE BRACKET 30-40+, FOR PERMA-
NENT RELATIONSHIP.
PLEASE SEND YOUR LETTER, PHONE NUMBER
AND PHOTO TO:
POST OFFICE BOX 416, STATION "Z", TO-
RONTA, ONT. M5N 2Z5.

Hlási se o slovo exulanti z let 1979-80

Mají-li být "Kanadské Listy" skutečnou kronikou českého a slovenského exilu, musí věnovat pozornost všem exilovým vlnám, tedy i té z let 1979-80. Mluvit této vlny, hlavně historikové žijící v Kanadě i jinde ve svobodném světě, došli k přesvědčení, že nemohou najít pochopení u existujících exilových organizací s politickým programem a proto se po zralé úvaze rozhodli publikovat své memorandum a vyhlásit ustavení Československé Federální Rady v zahraničí. Seznamujeme tím také naše čtenáře se současným stavem věcí v ČSSR: není pochyb o tom, že v této době vrcholí pokračující nesvoboda naší vlasti systematickou sovětizací veřejného života, vědy, kultury, politiky a všech hospodářských resortů. Československá Federální Rada v zahraničí má po ruce doklady o tom, že jde o součást široce zpracovaného plánu anexy Československa Sovětským svazem.

MEMORANDUM O PLÁNECH SOVĚTSKÉHO SVAZU NA ANEXI ČESKOSLOVENSKA

Vojenský, mocenský, hospodářský a ideologický aparát Sovětského svazu připravil ve spolupráci se skupinou vedoucích představitelů Komunistické strany Československa detailní plán na násilné připojení současného československého území k Sovětskému svazu. Tato agrese, jejímž výsledkem má být zánik československého státu, je načasována do let 1984-1986.

Akutní hrozba anexy Československa Sovětským svazem dostala konkrétní podobu hlavně v letech 1976-1978, kdy byl sovětskou stranou vypracován a československým představitelům předložen základ obsáhlého strategického plánu, který je nyní postupně realizován. K projednání základních propozic došlo při setkání L. I. Brežněva s Gustávem Husákem na Krymu v červenci 1977. Definitivní sovětské stanovisko bylo formou ultimáta nadiktováno během uzavřeného jednání při návštěvě L. I. Brežněva v Praze 2. června 1978. K průběžným konzultacím o stavu příprav dochází při setkání předsedů vlád, ministrů zahraničí a ostatních rezortních ministrů obou zemí, při jednáních sovětského generálního štábu a vojenských představitelů sovětské okupační armády s československou generalitou a za setkání československých stranických orgánů, pověřených přípravou anexy, se sovětským velvyslanectvím v Praze.

Základní rámec strategicko-taktického plánu na realizaci tohoto zločinu, přijatý v červnu 1978, je tento:

1. Do r. 1980 vypracovat koordinovaný plán na vyrovnání všech existujících rozdílů v hospodářství Československa a SSSR.
2. V průběhu r. 1980 přijmout nový zákon, vymezující československý zahraniční obchod, aby byl nejpohodlnější do r. 1982 plně přizpůsoben sovětské importní a exportní praxi.
3. Do konce r. 1981 provést úplnou reorganizaci československých ozbrojených sil a vytvořit podmínky pro budoucí integraci armád obou zemí.
4. V r. 1980 zahájit přestavbu dopravního systému Československa podle požadavků, vyplývajících z budoucího spojení obou států.
5. Do r. 1981 rozpracovat zásady k uskutečnění budoucí změny úředního jazyka a okamžitě zajistit postupnou realizaci těchto zásad.
6. V r. 1980 provést s využitím nejmodernějších prostředků přesnou evidenci všech dostupných údajů o československém obyvatelstvu a na základě zjištěných dat průběžně sjednocovat dosavadní vnitropolitické rozdíly v nejrůznějších oblastech československého života se sovětskou praxí.
7. V r. 1980 zahájit proces sjednocení vzdělávacího systému Československa a SSSR.
8. V r. 1980 zahájit úplnou reorganizaci československého vědeckého výzkumu a vypracovat zásady pro splnění vědecko-výzkumných základů obou zemí.

Byly určeny metody průběžného sledování a kontroly plnění jednotlivých úkolů a zabezpečeny co nejoptimálnější předpoklady k jejich realizaci tak, aby se nejspěšněji do počátku roku 1984 odstranily všechny doposud existující nominální rozdíly v charakteru obou zemí, které by ztěžovaly integraci československého území se Sovětským svazem.

V letech 1980-1984 budou všechny existující propagační kapacity a metody soustředěny na systematické budování ideologických, politických a psychologických předpokladů spojení obou států, jako realizace tzv. "socialistické státnosti vyššího typu".

Po přijetí tohoto rámcového plánu byl okamžitě v Československu zahájen proces přestavby dosavadního stavu, s požadavkem radikálního odstranění všech faktorů, které by stály v cestě hladkému průběhu anexy.

K realizaci jednotlivých bodů celkového plánu byly zatím provedeny tyto kroky:

K bodu 1.

Byl vypracován podrobný harmonogram společné československo-sovětské pětiletky na léta 1981-1985 (tzv. koordinace národohospodářských plánů). V tomto období má dojít "k odstranění existujících rozdílů a disproport a k dokonalému prolnutí hospodářství obou zemí ve vnitroeconomické oblasti". Příslušný prováděcí protokol ke společnému pětiletému plánu Sovětského svazu a Československa byl podepsán po dvouletých intenzivních přípravách 12. června 1980 v Moskvě náměstkem předsedy Rady ministrů SSSR a předsedou Gosplanu Nikolajem Bajbakovem a místopředsedou vlády ČSSR a předsedou Státní plánovací komise Václavem Hloulou. Podle oficiální verze má tento společný pětiletý plán "urychlit postup integrace obou ekonomik" a umožnit "společné řešení velkých národohospodářských úkolů".

Podkladem pro tento postup se stal tzv. "Dlouhodobý program specializace a kooperace výroby mezi ČSSR a SSSR do r. 1990", podepsaný Nikolajem Bajbakovem a Václavem Hloulou již 13. března 1980 v Praze. Podle tohoto "Dlouhodobého programu" mají rezortní ministři SSSR a ČSSR připravit směry průmyslové kooperace tak, aby se vyloučila jakákoliv duplicita. Přijatý "Dlouhodobý program" má také zajistit "odstranění nežádoucího dovozu zboží z kapitalistických zemí" a zabránit "ekonomickému nátlaku Západu", což je v naprostém souladu s plánovanou úplnou přestavbou struktury a náplně současného československého zahraničního obchodu (viz dále k bodu 2). Podle Nikolaje Bajbakova bude

tento "Dlouhodobý program" sloužit jako báze "pro přípravu dalších pětiletých plánů po r. 1985". Je samozřejmé, že oba dokumenty, podepsané 13. března a 12. června 1980, propojí hospodářství SSSR a Československa do té míry, že po r. 1985 mohou sloužit jako základ pro další pětileté plány SSSR již s anektovaným československým územím, protože se postupně vyrovnají dosud existující rozdíly ve struktuře, zaměření a intenzitě jednotlivých průmyslových resortů obou zemí.

Důležitou součástí tohoto procesu je i sjednocování energetických zdrojů obou států. K tomu byla vypracována sovětsko-československá "Dohoda o spolupráci v oblasti jaderné energetiky do r. 1990", podepsaná 19. června 1980 v Praze předsedy vlád obou zemí Alexejem Kosyginem a Lubomírem Štrougallem. Podle této dohody má Československo pokrývat veškerý přírůstek svých energetických potřeb v příštích letech kapacitou nově postavených atomových elektráren a zároveň si také pro tyto atomové elektrárny vyrábět zařízení podle sovětských licencí. V příštích letech se v Československu počítá s výstavbou více atomových elektráren, než ve všech ostatních zemích sovětského bloku dohromady. Jde o naprosto zastaralé typy s minimálními bezpečnostními opatřeními, jejichž poruchy mohou v hustě zalidněných oblastech Československa způsobit obrovské lidské a materiální škody.

K bodu 2.

Byl vypracován detailní plán na přestavbu struktury, náplně a zásad dosavadního československého zahraničního obchodu. S tím je spojena i zásadní revize existujících zahraničně-ekonomických smluv Československa s ostatními zeměmi. Jde o odstranění těch nevhodných smluv a zrušení těch společností, jejichž existence je v rozporu s budoucími cíli SSSR a s charakterem jeho zahraničně-ekonomických vztahů.

K provedení těchto změn byl v Československu 10. dubna 1980 přijat nový "Zákon o hospodářských stycích se zahraničím", s platností od 1. července 1980 (č. 42/1980 Sb.). Tím byl zrušen dosavadní "Zákon o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodním zasilatelství" (č. 119/1948 Sb.).

Podle nově přijatého zákona z 10. dubna 1980 má být při plánovaném rušení československých podniků zahraničního obchodu určen "likvidátor", který po "skončení likvidace rozhodne o převodu zůstatku" (paragraf 1, odst. 2). Tyto likvidace mají probíhat podle důvěrných prováděcích předpisů. V rámci nového zákona byly také pevně stanoveny podmínky, za nichž může dojít ke "splnutí" resp. "sloučení" československého podniku zahraničního obchodu "s jiným podnikem zahraničního obchodu", přičemž práva přejdou na podnik, se kterým se československá jednotka sloučí.

Jednotlivé články tohoto zákona se zásadním způsobem dotýkají dosavadních zahraničně-ekonomických vztahů Československa. Mj. byl také zrušen "Zákon o postupu při uzavírání smluv o hospodářské spolupráci se zahraničím" (č. 85/1972 Sb.), "Vyhlaška o působnosti Československé obchodní komory a její organizaci" (č. 103/1960 Sb.) a "Vyhlaška o oprávnění k zahraničně-obchodní činnosti" (č. 121/1968 Sb. ve znění č. 164/1969 Sb.). Zároveň se přijetím tohoto zákona zásadně mění podmínky činnosti zahraničních podniků na československém území.

Ve své podstatě celý tento postup znamená, že československý zahraniční obchod se plně podřizuje sovětské praxi i po stránce institucionální a může po provedení anexy vypovědět všechny své mezinárodní obchodní závazky k ostatním zemím sloučením se sovětskými podniky. Výsledkem uvedení nového zákona do praxe má být vyrovnání všech diferencí, které v zahraničně-ekonomické oblasti Československa a SSSR doposud ve vztahu k ostatním zemím existovaly.

K bodu 3.

V intencích celkového plánu se připravuje a průběžně uskutečňuje úplná přestavba současného československého lidové armády tak, aby mohla být bez problému provozní a velitelského rázu sloučená s ozbrojenými silami SSSR.

K tomuto účelu byly především 1. září 1979, s platností od 1. ledna 1980, přijaty nové služební řády Československé lidové armády, vypracované přesně podle sovětského modelu, s vyrovnáním všech dosavadních rozdílů. Ministr národní obrany generál Martin Džur se o nich ve svém armádním rozkaze vyjádřil, že jsou "shrnutím bojových a mezinárodních zkušeností Sovětské armády" a že "jejich přijetí zlepší bojovou připravenost a spolupráci armád obou bratrských zemí".

Zároveň od léta 1979 probíhá postupná výměna uniform, odvozených ze sovětského modelu, která je považována za důležitý psychologický moment pro plánované spojení obou armád. Výměna uniform, provedená s dostatečným předstihem, má také ztížit orientaci československých vojáků v případě, kdyby se zbrani v ruce vystoupili proti obsazení Československa Sovětskou armádou v okamžiku anexy, a ztížit orientaci civilního obyvatelstva při snaze spojit se s československými vojáky v okamžiku odporu.

Od podzimu 1979 jsou některé speciální československé bojové jednotky odesílány do prosovětského Jižního Jemenu, kde mají být společně s jednotkami Kuby a NDR nasazeny v plánovaných operacích proti Severnímu Jemenu, Saudské Arábii a Ománu. Cílem těchto kroků je především posílit sovětskou pozici na Arabském poloostrově a v oblasti Perského zálivu a oslabit možnost, že se československá armáda v příslušné době postaví proti anexi. Umisťování některých důležitých jednotek československé armády mimo hranice Československa má pokračovat (Angola, Etiopie, Afghánistán), přičemž na druhé straně přicházejí do Československa tankové a motostřelecké jednotky Sovětské armády, takzvané "odvolávané z NDR". Pro tyto nové jednotky se budují prostory vojen-

ského soustředění, hlavně v oblasti Cheb-Sokolov-Karlovy Vary. Přesunem určitých kontingentů československých vojáků do zahraničí a přísunem sovětských jednotek na území Československa byl zahájen proces kontinuální změny "poměru sil", jehož výsledkem má být oslabení všech československých možností odporu v okamžiku, kdy půjde o bytí a nebytí našich národů.

Nedílnou součástí tohoto procesu jsou i změny v organizaci československých vojenských vysokých škol, které se dotýkají především institucí, zaměřených na výchovu velitelského sboru a na faktickou obranu země. Ke dni 1. září 1979 byla výnosem Ministerstva národní obrany zrušena Vysoká vojenská velitelsko-technická škola v Martině a na Vojenské akademii v Brně fakulta velitelská, inženýrská fakulta pozemního vojska a fakulta letecká a protivzdušné obrany státu. Protivzdušná obrana, nejvýznamnější prvek v možné aktivní obraně země proti masovému výsadbě cizí armády již v r. 1968, byla převedena z úrovně vojenské akademie na úroveň technické školy v Liptovském Mikuláši. Nově byly zřízeny některé fakulty, zaměřené "na politickou a postgraduální přípravu".

Výsledkem reorganizace ve vojenském školství, má být snížení další výchovy československých velitelů, na jejichž místa má po zapojení československé armády do armády SSSR přijít sovětský velitelský sbor. Součástí celkového plánu je i připravovaná výuka všech služebních a bojových řádů v ruském jazyce a postupný přechod k ruštině jako velící a služební řeči.

Zároveň také od konce r. 1979 přichází do Československa řada vysokých důstojníků Sovětské armády, kterým je okamžitě udělováno československé občanství a kteří jsou rozmístováni do nejvyšších pozic, včetně generálního štábu. V naprosté většině případů jde o osoby podkarpatoruského původu, kteří mluví slovensky nebo česky. V armádních kruzích se nevyklučuje, že z této vlny může být v blízké budoucnosti vybrán i nový ministr národní obrany. Rozmísťováním bývalých sovětských důstojníků, nyní s československým občanstvím, do československé armády, je systematicky vytvářena "pátá kolona" pro přípravu a provedení anexy.

K bodu 4.

Ve stadiu projednávání je i plán reorganizace a přestavby nejdůležitějších částí československé dopravní sítě a železničních uzlů tak, aby bylo umožněno "plynulé spojení obou zemí a unifikace dopravních systémů v rámci jednoho státu" po zániku Československa. Součástí tohoto plánu je i urychlená výstavba dálničního systému, který má rozhodující význam pro rychlou přepravu velkých vojenských kontingentů, nezávisle na počasí a na existujícím silničním systému, což se zcela osvědčilo i v případě sovětské invaze do Afghánistánu koncem r. 1979.

K bodu 5.

Připravují se povinné kurzy ruštiny pro obyvatelstvo a pracovníky všech profesí vzhledem ke změně úředního jazyka po provedení anexy. Pro dělníky a zaměstnance mají být tyto kurzy organizovány na úrovni podniků, závodů, všech nevýrobních jednotek a institucí, pro důchodce a ženy v domácnosti na úrovni národních výborů a kulturních domů.

K bodu 6.

Připravují se zásadní reformy vnitřní správy, jako je nové územní dělení státu v souladu se sovětskou praxí (úprava resp. přestavba dosavadního systému okresů a krajů), přestavba zastupitelské soustavy (Národní výbory všech stupňů): vypracovávají se zásady pro masové přesídlování obyvatelstva na sovětské území "podle potřeb národního hospodářství", plánuje se úplná přestavba pracovního a trestního zákonodárství, pasové a vízové politiky a reorganizace bezpečnostních sil.

Podkladem pro některá z těchto opatření má být sčítání lidu, domů a bytů ke dni 1. listopadu 1980, jehož výsledky budou poprvé v zemích sovětského bloku převyřeny z dosavadního kartotéčního způsobu zpracování na systém samočinného počítání. V souvislosti s tím také bude provedeno "mimořádné hlášení pobytu občanů", na jehož základě má být vytvořen "centrální automatický registr všeho obyvatelstva". Účtí občanů počítačového systému umožní okamžitě, kdykoliv to bude potřeba, vyčlenit všechny specifické skupiny obyvatelstva s určitým společným znakem, jako např. všechny bývalé důstojníky armády, propuštěné po r. 1968, vojáky ve výslužbě (tj. všechny osoby s vojenskou zkušeností), bývalé politické vězně, osoby se zbrojními pasy (např. na základě údajů o členství v mysliveckých nebo Svazarmovských organizacích), osoby s určitými speciálními znalostmi (pyrotechnici, střelmistři) atd. Na tento počítačový systém budou také převáděny všechny změny, ke kterým od provedení sčítání do r. 1984 dojde. Mocenský aparát Sovětského svazu a Československa tím získá perfektní orientaci při výběru neefektivnějších preventivních a represivních opatření proti "nespolehlivým skupinám obyvatelstva" v okamžiku jakékoli budoucí krize.

Pokud jde o přesídlování obyvatelstva, sovětské občáné mají po anexi osídlit hlavně oblasti s nedostatkem pracovních sil, resp. oblasti, ve kterých se plánuje nová intenzivní výstavba průmyslových podniků, atomových elektráren, nebo nová těžba přírodních zdrojů (např. využití obrovských ložisek vysoké kvalitativní uralu v oblasti Ralsko-Bezděz v severních Čechách, kde se připravuje postupné uzavření celého regionu a vysídlení všeho domácího obyvatelstva). Rozmístění vybraných skupin československých občanů na území SSSR má především "odlehčit přetížením městským aglomeracím" a dodat kvalifikované pracovní síly na výstavbu některých průmyslových, dopravních a energetických zařízení v SSSR.

Prvním psychologickým krokem, který má vytvořit postupný návyk na dislokaci obyvatelstva, je příchod sovětských občanů do československých podniků a závodů ve všech krajích a okresech a odchod určitého počtu československých občanů do sovětských oblastí a okresů (tzv. akce "od stroje ke stroji"). Podrobnosti těchto akcí jsou připravovány na československém velvyslanectví v Moskvě. Jako oficiální důvod se uvádí "upevnění soudružských svazků mezi dělníky obou zemí a jejich rodinami".

V průběhu let 1981-1982 má být dopracován a vydán nový pracovní a trestní zákon. Tyto zákony mají "vyrovnat" existující rozdíly mezi sovětskou a československou legislativou v této oblasti.

Nová pasová a vízová politika, doposud ve srovnání se sovětskou praxí nepochybně liberálnější, má být stimulována novým Zákonem o cestovních dokladech, který nahradí dosavadní Zákon č. 44/1970 Sb. Všechny existující cestovní doklady, ať již soukromé nebo služební, mají být staženy a nahrazeny novými, vydávanými na základě striktně posuzované "občanské spolehlivosti a státního zájmu". Zásadním způsobem budou omezeny všechny možnosti vycestování do zahraničí a to nejen do západních zemí, ale i do některých socialistických zemí, ze kterých je možnost úniku na Západ.

Plánovaná reorganizace bezpečnostních a represivních sil a zvýšení jejich početního stavu má zabezpečit udržení "klidu a pořádku" v několika příštích letech, která mají být pro nerušenou přípravu anexy rozhodující. V souvislosti s tím se také v nejbližší době plánuje rozšíření celé tzv. Vysoké školy Sboru národní bezpečnosti v Praze, zvláště fakulty státní bezpečnosti v Praze a fakulty vyšetřování se sídlem v Bratislavě.

K bodu 7.

Důležitou součástí přípravných kroků je i kompletní reforma vzdělávacího systému na všech stupních škol. Na základě smlouvy, podepsané již v říjnu 1977 v Bratislavě ministerstvy školství SSSR a Československa, probíhají v současné době následující změny a přípravy:

- a) úprava délky studia na všech stupních a typech škol podle sovětského modelu,
  - b) sjednocování typů škol a jejich studijní náplně,
  - c) příprava unifikace učebnic a všech studijních pomůcek, na které pracují speciální týmy pedagogů obou států.
- Těmito změnami mají být v nejbližší době vyrovnány všechny existující rozdíly, které doposud stále odlišují československý a sovětský vzdělávací systém. Jde především o rozdíly v celkové délce studia, v zaměření některých předmětů a studijních oborů a o nalezání "proporcí" pro výklad československé a sovětské problematiky v rámci "budoucího státního celku". Pokud jde o obecně politické a historické aspekty anexy, jsou určité sovětské a československé instituce a jednotlivci již dnes zapojeni do intenzivní přípravy propagandistického materiálu, knih a nejrůznějších brožur, které mají tento akt vylicít jako "historické vyvrcholení vývoje národů Československa a posílení bratrské mnohonárodnostní rodiny sovětského státu".

K bodu 8.

Podle připraveného plánu má v první polovině 80. let proběhnout zásadní reorganizace československého vědeckého výzkumu, základního i aplikovaného, synchronně s plány Akademie věd SSSR. Tato "kooperace" se vymyká jakékoli normální vědecké integraci a má se dotknout všech oborů společenských a hlavně technických věd. Součástí tohoto plánu je také pevné vymezení těch resortů, které mají být postupně zrušeny a převedeny do SSSR, protože na území Československa jsou z hlediska Sovětského svazu "duplicitní".

• • •

Samotný akt anexy má být proveden v okamžiku nějaké umělé vytvořené mezinárodní krize, "která se výrazně dotkne bezpečnosti československého území a bezpečnosti socialistického společenství ze strany agresivních a revanšistických krahů západního světa". Bezprostřední zámínkou k provedení anexy však může být i vážné oslabení resp. ohrožení dosavadního prosovětského systému v některé ze sousedních zemí. V každém případě anexi má předcházet "žádost československých stranických a státních představitelů" a její "projednání a schválení Nejvyšším sovětem SSSR" na základě sovětské ústavy (viz dále).

Anexe má být provedena vojensky, aktivizací okupační armády, obsazením všech důležitých strategických a zásobovacích pozic v rámci československého území, masovým výsadem Sovětské armády z území NDR a SSSR, čímž má být zajištěna dočasná "neutralizace" československých ozbrojených a bezpečnostních sil, Lidových milicí a Svazarmu. Již v průběhu anexy má dojít k zatýkání a internaci všech vytipovaných nepohodlivců osob podle připravených seznamů, včetně mnoha členů Komunistické strany Československa a k jejich deportaci do sovětského vnitrozemí. Institucionální završení anexy má být provedeno "mimořádnou volbou" do nových místních, okresních, oblastních a republikových sovětů a kooptací odpovídajícího počtu československých loutek do Nejvyššího sovětu SSSR.

Doposud není definitivně vyřešena otázka, zda bude z československého území vytvořena jedna nebo dvě svazové republiky. V každém případě se počítá se zachováním formálního zastoupení této "republiky" resp. dvou "republik" v Organizaci spojených národů, aby se nesnížily, ale naopak zvýšily hlasovací možnosti sovětského bloku (toto "zastoupení" má i sovětská Ukrajina a Bělorusko).

Přípravné kroky Sovětského svazu se zaměřují hlavně na ovlivnění těch sfér, které by mohly anexi ztížit, nebo ji zabránit (vojsko, bezpečnostní síly) a na sféry, které mají okamžitě po anexi začít znovu a bez problému pracovat v rámci nového státního celku (průmysl, výroba, doprava, zahraniční obchod, školství, vnitrostátní politika). Na tyto oblasti se také v současné době i v blízké budoucnosti zaměří hlavní pozornost orgánů a institucí, které na přípravě anexy spolupracují.

Od doby, kdy byl přijat základní strategicko-taktický plán, se některé z připravovaných i realizovaných kroků pokusně objevují, v pochopitelném obalu umrtvujících frází, v československém tisku a ostatních masových sdělovacích prostředcích. Analýzy, prováděné odpovědnými institucemi stranického a represivního aparátu ukazují, že díky naprostému nezájmu občanů a oficiální stranické projevů a dokumentů, zatím nevzniklo nebezpečí, že by si obyvatelstvo Československa mohlo v masovém měřítku uvědomit souvislosti mezi mnoha na první pohled izolovanými jevy a fakty. Z tohoto důvodu je příslušný aparát přesvědčen, že pokračující příprava anexy zatím nevyžaduje nějaká speciální opatření a že dosud neexistuje vědomí hroziícího nebezpečí, které by mohlo přerůst ve faktor zásadní politické krize v dnešním Československu.

• • •

Zločinný plán anexy Československa je v plném souladu s agresivní a expanzionistickou politikou Sovětského svazu. Kořeny sovětského expanzionismu leží hluboko v dějinách a mentalitě carského Ruska. Od anexy Ukrajiny v r. 1654 ztratilo v důsledku ruské nebo sovětské expanze svou svobodu 48 národů, území nebo celých nezávislých států. Anexe Československa byla vyvrcholením tragického vývoje Československa od února 1948 a rovnala by se postupné likvidaci Čechů a Slováků jako sčevytných národů. Rovnala by se genocidě, provedené systematickou brutální rusifikací, násilným vysídlováním a přesídlováním Čechů a Slováků na sovětské území, fyzickou likvidací té části obyvatelstva, která by se pokusila o nepřipravený a nekoordinovaný odpor a statisíčovými přílivy občanů Sovětského svazu na území bývalého Československa. V dějinách sovětských agresí je tento postup zcela běžný a osud všech anektovaných národů - Litvů, Lotyšů, Estonců, Kazachů, krymských Tatarů a pod. o tom svědčí zcela jasně. V některých anektovaných republikách a oblastech dnes žije více etnických Rusů než původního obyvatelstva, které bylo rozprášeno do všech koutů Sovětského svazu. Logickým krokem byla i systematická likvidace komunistických garnitur anektovaných zemí.

Celou politicko-mocenskou koncepci připojení současného území Československa k Sovětskému svazu je nutno chápat jako nedílnou součást globálních strategických vojensko-politických cílů Sovětského svazu na postupné ovládnutí světa. Jde o systematickou přípravu nového mezinárodního zločinu Sovětského svazu, který je chápán jako důležitý zkušební kámen a nutný předpoklad dalšího násilného postupu sovětského komunismu na sever, jih a západ Evropy, s nedozírnými následky pro svobodný svět.

Jde o navázání na staré agresivní plány porevolučního bolševického Ruska na vytvoření "Federace evropských sovětských socialistických republik", zformulované V. I. Leninem na přelomu let 1917-1918, které byly zabráněny nacionální vlnou v poválečné Evropě 1918-1921. Plány na anexi se objevily i v mnichovské krizi, v letech sovětsko-německé spolupráce 1939-1941, i koncem 2. světové války. Plán na připojení Československa k Sovětskému svazu v r. 1952 (tzv. Berioův plán) nebyl realizován pro dočasnou změnu v orientaci sovětské vnitřní

a zahraniční politiky v důsledku Stalinovy smrti v r. 1953 a vzhledem k tomu, že Beria a jeho bezprostřední podřízení byli v období červenec-prosinec 1953 postupně popraveni. Další plán stejného charakteru, uzrávající v průběhu r. 1968, jako odpověď na Československé jaro, nebyl realizován vzhledem k obavám z nové nepřítomné mezinárodní-politické reakce v atmosféře po 21. srpnu 1968. Řada vysokých sovětských vojenských představitelů, která se v r. 1968 přípravu anexy zabývala, byla zlidvidována v podzimních měsících téhož roku.

Mocensko-politický aparát Sovětského svazu je nyní přesvědčen, že vzhledem k současné vojenské a mezinárodní situaci nastane v blízké budoucnosti vhodná doba ke konečné realizaci anexy Československa, jako předpokladu dalších agresí na západ Evropy. Československo bylo vybráno jako první z těchto důvodů:

1. V současné době jde o stát s největším stupněm politického a morálního rozkladu ze všech zemí sovětského bloku a stát, u něhož Sovětský svaz předpokládá nejmenší míru možného odporu. Podle sovětských analýz projevuje Československo dostatečnou míru apatie, politické rezignace a naprosté bezkonceptnosti a má ve svém čele nejsevernější prosovětskou garnituru ze všech ostatních zemí.

2. Náslinná anexa Československa má být zkušebním kamenem poznání reakce vlád svobodného světa a ostatních zemí na "mírové sloučení" jednoho satelitního státu východní Evropy se Sovětským svazem a to zvláště za "žádosti stranických a státních představitelů a souhlasu obyvatelstva". Není pochyb, že na výsledku této "zkoušky" bude do značné míry záležet, jak vláda Sovětského svazu připraví a načasuje své další kroky, směřující k dobytí světové hegemonie.

3. Důsledkem anexy Československa má být přímé a dokonalé ovládnutí středoevropské části vertikální hranice mezi Západem a Východem, se všemi taktickými vojenskými výhodami, které vyplývají ze současné vojenské doktríny Sovětského svazu. Dokonalé vojenské obsazení současného území Československa v rámci státního celku Sovětského svazu je pro SSSR zcela nezbytné, protože umožňuje naprosto neomezenou koncentraci vojenské moci na "posunutí západní hranici SSSR" v západočeské a severočeské oblasti, kde je intenzivně vyvinut těžký, strojírenský, zbrojní a chemický průmysl. Nová přímá hranice Sovětského svazu s Německou spolkovou republikou a celou západní Evropou se má anexí posunout a cca 800 km na západ, ve srovnání se současnou hranicí nepřímou. Tím má být vytvořeno odpovídající nástupišť k "preventivnímu" konvenčnímu útoku proti západním demokraciím. V této situaci je třeba vzít v úvahu výraznou převahu současné vojenské síly Sovětského svazu v konvenční výzbroji, zvláště tankové.

4. Anexí Československa chce také Sovětský svaz dokonalé ovládnout celou horizontální hranici mezi severním křídlem (NDR, Polsko) a jižním křídlem (Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Jugoslávie) sovětských satelitních států a ostatních socialistických zemí v Evropě. V některých z těchto zemí se projevuje rostoucí míra snah o politickou, hospodářskou a vojenskou nezávislost na Sovětském svazu. Tyto snahy mají svou důležitost zvláště za vzrůstajících kontaktů nebo spojení některých těchto států s Čínskou lidovou republikou. Zároveň se v některých z těchto zemí projevuje chronická krize dosavadního systému, neschopného vyrovnat se s ekonomickými požadavky současnosti, i krize politické struktury. Rozetnutí teritoriálně jednotného satelitního bloku přímým sovětským územím má vyloučit jakoukoli myslitelnou koordinaci obyvatelstva těchto států v případě, že by se v budoucnosti chtělo pokusit o společný odpor proti SSSR.

• • •

Sovětský svaz si k budoucím anexím připravil i "zákonný předpoklad" ve své nové ústavě, která byla přijata 7. října 1977. Podle čl. 73 odst. 1 patří "přijímání nových republik do svazku SSSR" do pravomoci a výhradní kompetence "nejvyšší orgánů státní moci". Tímto orgánem je v SSSR Nejvyšší Sovět. Jde o novelizaci čl. 14 odst. c stalinické ústavy z 3. prosince 1936, která s nutným časovým předstihem vytvořila "předpoklad" pro násilnou anexi Litvy, Lotyšska, Estonska, Moldávie, Severní Bukoviny, Bessarabie, Západního Beloruska, Západní Ukrajiny a značné části finského území (Karelie, Petsamo, Vyborg). Později Sovětský svaz na základě tohoto článku anektoval ještě Východní Prusko a Podkarpatskou Rus.

O sovětské ústavě z r. 1977 se Gustáv Husák vyjádřil, že v ní "spatřuje historický orientační bod i pro naši činnost ... v tomto dokumentu je zkonkretizováno to, co my v Československu musíme teprve uskutečnit ... v sovětské ústavě je naše budoucnost". Výsledkem koordinované sovětsko-československé politiky pro léta 1980-1984 má být dosažení takového stavu a charakteru československé společnosti, aby se na minimum snížily obtíže, plynoucí z připojení československého území k Sovětskému svazu v oblasti vojenské, hospodářské, vědecké, kulturní, psychologické a pod. Je samozřejmé, že anexa Československa předpokládá pečlivou přípravu, protože jde přes všechny současné problémy o rozvinutou hospodářskou jednotku, která má své místo v mezinárodních hospodářských vztazích. V případě všech sovětských anexí v letech 1939-1945 šlo o území s naprosto převažující zemědělskou strukturou, s minimálním průmyslem, bez významnějšího napojení na mezinárodní obchod a to ještě v chaotické situaci II. světové války nebo těsně po ní. Připojení těchto území k SSSR nevytvářelo prakticky žádné problémy v hospodářské, dopravní, resp. vojenské oblasti.

Je samozřejmé, že všechny plánované kroky, jejichž realizace je nezbytným předpokladem anexy Československa musí být provedeny s několikaletým předstihem. Proto je jasné, že dosud nerealizované kroky celého sovětského plánu budou uskutečňovány během několika dalších měsíců a bude následovat "dvou až tříleté uvádění těchto změn v život". Co bude zcela nepochybně pokračovat, je intenzivní rusifikace a sovětizace myšlení, vytváření masových sdělovacích prostředků, které mají za úkol připravit takové duševní rozpoložení obyvatelstva, aby "vstup do svazku Sovětského svazu" byl chápán jako v podstatě logické vyústění bezvýchodné a beznaděje situace.

Věřejnost však musí být připravena i na možnost, že SSSR urychlí realizaci přípravných kroků anexy nebo ji provede náhle, bez dokončení všech plánovaných kroků. Časová změna může být započítána:

- důsledky očekávané změny ve vedení SSSR převážením přímé expanzivní tendence mezi sovětskou generalitou, která vsadí na urychlené a překvapivé vojenské provedení anexy,
- možnými změnami ve vojensko-politických trendech, které mohou posílit současnou pozici demokratického Západu a Čínské lidové republiky proti SSSR.

• • •

Přibližující se hrozba anexy, která se snaží nad Československem, je přímou hrozbou lidu všech ostatních států sovětského bloku, lidu všech ostatních socialistických států, i lidu všech států svobodného světa. Je důkazem, že expanzivní a nelidská politika Sovětského svazu se přes všechny proklamace o "uvolnění mezinárodního napětí" a přes všechny "mírové iniciativy" atd. nezměnila.

Plánem anexy Českoslovenka se dostává do akutního nebezpečí nezávislý kurs Rumunska a Jugoslávie, stejně jako pokračující snaha o prohloubení hospodářské nezávislosti Maďarska a Polska a zásadním způsobem se zvyšuje nebezpečí ozbrojeného konfliktu mezi demokratickým světem a Sovětským svazem.

Anexe Československa však ještě není provedena a lze ji zabránit. Přípravený zločin je nutno nejprve demaskovat tak, aby se ztížila další realizace plánovaných kroků, které k anexi směřují. Zabránit anexi však může pouze nový boj za svobodu národů Československa, boj za svobodu ve všech ostatních porobených státech a nová mezinárodní ofenzíva všech demokratických sil ve světě. Na osudu Československa bude do značné míry záviset osud celé dosavadní demokratické civilizace. Z tohoto důvodu je otázka boje proti anexi a boje za svobodu Československa otázkou světovou.

• • •

PROHLÁŠENÍ O VZNIKU ČESKOSLOVENSKÉ FEDERÁLNÍ RADY V ZAHRANIČÍ

Mezi základní práva a povinnosti člověka patří boj proti diktaturám, tyranii a útlaču, boj za skutečnou svobodu člověka a společnosti. Na podstatě tohoto práva a povinnosti se od počátku lidských dějin nic nezměnilo. Historie bojů, založených na tomto přesvědčení, tvoří nosnou osu vývoje lidstva. Neodmyslitelnou stránkou pokroku je poznání, že jedinou správnou odpovědí na bezpráví, ponižení a útlač není ústup a rezignace, ale boj "až do statků a hrdele".

S plným vědomím těchto skutečností, s vědomím nezciitelnosti práva bojovat za svobodu své vlastní země a s vědomím nutnosti zahájit nový zásadní a systematický boj proti sovětské agresi, se v Československu v letech 1977-1979 zformovala organizace VĚRNÍ ZÚSTANE II, která jednak z rozhodující institucí současného československého režimu shromažďovala a analyzovala fakta o přípravě anexy, jednak vypracovávala základní koncepce budoucího boje za svobodu.

Určení členové organizace Věrní zůstaneme II odešli v letech 1979-1980 do zahraničí, aby dali svému československému programu konkrétní podobu a přistoupili postupně k jeho realizaci.

V intencích tohoto plánu byla v lednu 1980 vytvořena v zahraničí ČESKOSLOVENSKÁ FEDERÁLNÍ RADA, složená z výborů speciálního určení. Československá federální rada navazuje ve své činnosti na demokratické tradice národů Československa a na tradice I. a II. československého odboje. Není součástí žádné existující organizace a ve všech směrech je zcela samostatná. Je otevřena všem demokraticky smýšlejícím Čechům a Slovákům, jejichž práce bude pro realizaci cílů Československé federální rady přínosem.

Cílem Československé federální rady je přispět ve spolupráci s Čechy a Slováky doma k odstranění sovětské nadvlády, ke změně politického a mocenského systému v Československu a spolupodílet se na vytvoření předpokladů k výstavě svobodné a demokratické společnosti. K uskutečnění těchto cílů se Československá federální rada zaměřila na formulování reálného programu nového československého odboje, který by nejlépe odpovídal současné mezinárodní situaci a československým podmínkám. Jednotlivé výbory Československé federální rady se průběžně zabývají všemi otázkami, které bude nutno řešit v rámci všech resortů budoucího svobodného československého státu. O všech politických krocích Československé federální rady rozhoduje její VŠEOBECNÉ SHROMÁŽDĚNÍ. Ve své činnosti se Československá federální rada a Všeobecné shromáždění řídí svým ZÁKLADNÍM ZÁKONEM.

Československá federální rada považuje za samozřejmé a nezbytné, aby otázky budoucnosti byly řešeny v co nejširší spolupráci s československými občany doma. Je nutno postupně vypracovat zásady a rámce budoucího politického systému (svoboda projevu, politické strany, přímé a tajné volby, parlamentní systém, zákony, Ústava atd.) a ekonomického systému (státní podnikání, soukromé podnikání, pracovní zákonodárství, vnitřní obchod, zahraniční obchod atd.). Neměnnou zásadou zůstává, aby nový stát byl svou povahou plně svobodný a demokratický, ekonomicky vyvážený, aby byl garantem sociálních jistot a sociální spravedlnosti a aby jeho politická struktura vylučovala možnost návratu totalitního a represivního systému. Je nutné, aby tento program byl v nejvyšší možné míře výsledkem cílevědomé spolupráce mezi Československou federální radou a československými občany. O efektivních způsobech vzájemné spolupráce budou občané informováni.

Československá federální rada navazuje věčný a koncepční dialog se všemi demokratickými silami na světě. Československý problém je nutno chápat jako součást celosvětového zápasu demokracie a svobody proti totalitní diktatuře a hegemonistickým snahám Sovětského svazu.

Československá federální rada je přesvědčena, že základní podmínkou k obnově svobody a podmínkou k výstavbě demokratické společnosti, která bude odpovídat současným požadavkům, je rozbití bariéry pocitu bezradnosti, rezignace, apatie a strachu vůči sovětské hrozbě a vědomí, že svoboda a demokracie nikdy nikam nepřišly a nepřišly zadržmo. Rozbití těchto bariér může být dosaženo pouze koncepcí a cílevědomou politikou, která se stane zdrojem síly k rozhodujícímu zápasu o záchranu našich národů, o svobodu a demokratickou budoucnost.

Odbodí první poloviny 80. let rozhodne o dalším osudu Čechů a Slováků. Na tomto základě se bude také spolurozhodovat o osudu ostatních porobených, i dosud svobodných států světa.

Přibližující se hrozba anexy a postupně realizované přípravné kroky Sovětského svazu povedou k dalšímu vyhrcoení politické i hospodářské krize v Československu i v dalších státech sovětského bloku.

SVOBODA SE DOBÝVÁ PŘEVÁŽNĚ V OKAMŽIKU KRIZI. TATO HISTORICKÁ PŘÍLEŽITOST NESMÍ BÝT PROMARNĚNA.

ČESKOSLOVENSKÁ FEDERÁLNÍ RADA

28. října 1980.

Veškeré dotazy ohledně otištěného materiálu mohou být adresovány redakci "Kanadských listů", která je s ústředím Československé Federální Rady ve styku.

Současně vznikl v Ottawě Výbor pro Mezinárodní Demokratickou Alianci: IDEA, Box 13250, Kanata, Ont. K2K 1X4, Canada.

Dagmar Šimková Byly jsme tam taky

/Ukázka z románu o ženách v komunistických věznicích v 50. letech, který vyšel nedávno u Škvoreckých../

V těch radostných dnech, kdy dobrý byl odměněn a špatný potrestán, a slovo bylo měněno tak, že bylo obrovské a mocné a víc se do něj vešlo, slovo "příživnictví" bylo jedno z nejobsažnějších. Příživnice byly teď prostitutky, kterým už se tak nemoderně neřikalo, ale také vesnické dívky, poslušné rodičů. Tehdy nebylo dobré, a ani dnes to není zdravý úkaz, aby rodiče pomáhali rozhodovat život svých dětí. A lidé vůbec nemuseli a podnes nemusí plánovat svoji budoucnost, protože vše rozhodne moudrá Strana, aby lidé snad nerozhodli sami ku své škodě a nelitovali k staru svých mladických nerozvažností.

Tak se stala příživnicí Tereška, která po ukončení školy pracovala pro svého nemocného tatínka na jeho poličkách. Tatínek neposlechl rady Strany a nezapojil se do JZD, protože se nechtěl vzdát gruntu, na kterém se už lopotil dědeček a dědečkové dědečka, a chtěl si dál hospodařit po svém. Vždy bylo doma dost obživy, všechno včas pod střechou, nebožka maminka nosila na trh žluťoučké máslo zabalené v křenovém listě a stržila peníze za vejce a vykrmené husičky. Měl krásné koně se srsti jak aksamit, hladíval je pyšně a plácal po svalnatých šijích a miloval je mysticky, s povědomím člověka blízkého přírodě, který má koně za zvíře skoro posvátné. A nikdy na ně nenapřáhl bič a zlého slova neřekl, koně ho na slovo poslouchali a hebku tlamou něžně sbírali kostky cukru s jeho dlaně.

Předseda nejdřív odebral tatínkovi koně. Mláti je teď družstevní kočí bičem pod okny tatínkovy chalupy, až z nich chlupy létají, a nemají už srst jako aksamit, ale matnou a zručnou, zalepenou hnojem a potem, a vyhublí jsou k nepoznání. Ale přece se vždy hlásili k chalupě a frkali a řehotali, kdykoliv kolem táhli vozy tak těžce naložené, že se jim slachy napínaly k prasknutí. A kočí musel mnoho šlehat bičem, aby ty mrchy poslechly a hnuly se z místa.

Tatínek tajně plakával, zatínal pěsti a odvracel hlavu, aby neviděl své ponižení, zbědované koně.

Pak vzali tatínkovi polička a přidělili mu daleko za vsí úhor, kde odedávna rostl jen hadinec, hluchý heřmánek a jiný neřád a pásávaly se jen husy. A přece s krávou a ručním pluhem, protože stroje už také sebrali, zůrodnil úhor v poličku a pracoval na nich od rána do noci, protože mu předepsali vysokou dodávku, a kdyby ji nesplnil, byla by pokuta, která nebyla z čeho zaplatit.

Tatínek brousil a obtahoval na návrší kosu a zastavil se jen tehdy, když z kostelíka zazníval zvon k "Andělu Páně." Smekl starý klobouk a modlil se vroucně za vysvobození, které však nepřicházelo. A za silu vydržet, ale sil ubývalo. Potácival se domů únavou, den po dni, zhubeněly jako ty jeho koně, a když procházel vesnicí, vybíhaly děti předsedy, vysmívaly se kulakovi a pokřikovaly urážky, které je soudružka učitelka naučila ve škole.

A nebylo úniku ze zlovůle, jako ve feudálním řádu byl navždy připoután k dědině. Už i mysl tatínek, že všeho nechá a odejde s Tereškou k bratrovi do města, najde nějakou práci v továrně, ale nepovolil to všemocný předseda, který netrpěl fluktuaci pracovních sil.

Když Tereška skončila školu, pomáhala tatínkovi; předseda ji chtěl mít v družstvu a když neposlechl, odsoudil ji za příživnictví, protože jedla, aniž by úředně pracovala. A zájezdový autobus ji odvezl daleko, kam tatínek za ní nemohl, protože neměl dost peněz.

Ve vězeních bylo mnoho kulaků a kulaček a kulackých dcer, které nemohly pochopit, proč mají pracovat v družstevním věpíně a nepomáhat doma rodičům, neudít se doma vařit a chalupu spravit, když holka je přece k tomu, aby se vdala.

Všelijak se dostali lidé na zájezdy a často nemohli ani oni ani jiní pochopit, jak na ně došlo. Anička Č. odjela jako mladá dívka za svým manželem, který pracoval pro firmu Baťa v Indii. Měli čtyři děti a nejmladší chlapec trpěl kostní chorobou. Anička se v Indii doslechla, že v Praze je vynikající lékař, a československé úřady ji daly povolení k příjezdu. Vzala s sebou všechny děti, protože to byla první návštěva doma od předválečných let. Jak se těšila vidět znovu příbuzné, po tolika letech, ukázat jim děti, navštívit stará místa! Když byl chlapec vyšetřen lékařem a provedena operace, uplynulo pár měsíců a začala škola. Děti chodily do anglické školy a bylo načase vrátit se domů. Ale úřady odmítly vydat povolení k odjezdu Aničky i dětem, které se všechny narodily v Indii. Bylo marné něco vysvětlovat, dokazovat, nakonec se pokusila o zoufalý útěk s dětmi z Československa. Tak se dostala na zájezd a trvalo několik let, než se znovu shledala s manželem.

*Z vtípů
o SNB ..*

Kolik je jich zapotřebí k zašroubování žárovky?

Deset. Jeden stojí na stole, čtyři otáčejí stolem zleva doprava, další čtyři chodí v protisměru, aby se jim netočila hlava a desátý kouká z okna, jestli už jde proud.

NAŠI VE SVOBODNÉM SVĚTĚ

V NSR požádal o asyl syn vo-lyňských rodičů, inž. Petr Hras-ský a jeho snoubenka Dana Sam-ková. Vzali se v Düsseldorfu 21.11.80.--Red.Karel Marek o-slavil v Ludwigsburku,NSR,své 80.narozeniny.--V Cleveland,O.onemocněl Jiří Traub,býv.po-kladník pražské Sparty.--J.Ška-rda z Anglie navštívil Los An-geles,Cal.a Las Vegas,Nevada.--Petr Lánský,předseda Ko-ordi-načního výboru čs.organizací v Austrálii,pronesl vhodný vá-noční projev na stanici "2EA".Shrnuv v něm činnost našich v Austrálii.--Čs.sportovci na Západě vzpomněli,že před 10ti lety/30.9.70/ zemřel doma ve věku 75ti let slavný fotbali-sta dr.Karel Pešek-Káda.--Vl-a-stimil /Milan/ Brych se z Au-strálie přesunul do USA.Zmínil se o něm list"Nat.Enquierer".--Slovenský Repr.Ples bude 7.2.v hotelu International v Cury-chu.--J.M.Vavra se z USA vrá-til do Austrálie.Dostal zlatý polský kříž za zásluhy.--Am.Fond vydal brožuru,v které shr-nul svou činnost za dobu 1948-1980.--Láďa Bezák byl v Kanadě 3 měsíce a trénoval kan.akroba-tický team pro mistrovství svě-ta. Vrátil se pak do NSR.--DIA-LOG,Gutleutstr.15,6 Frankfurt 1,W.Germany, vydává postupně 9 ročníků revue "Svědectví".Za-tím vyšly reprinty 16ti čísel, od roku 1956 do roku 1962. 4 čísla jsou za 34 kan.\$.

Objed-nejte přímo.--Novou knihu bás-ní Jiřiny Fuchsové"Alyeský De-ník" lze objednat za \$5 na a-drese:Framar Publishers,P.O.Box 66453,Los Angeles,Cal.900 66,USA. Popisuje cestu z L.A.k polárnímu kruhu, přes Ancho-rage,park McKinley,Fairbanke až na zlatá pole Klondiku a ke hrobu Jana Welza v Dawson Ci-ty.--Čtenář M.C. nám poslal zajímavou podrobnost týkající se vily Sakury v Roztokách u Prahy: sešel se v NSR s plk.

A.Kučerou,kterému Sakura před válkou patřila;emigroval do USA a zemřel v r.1974 v Minne-apolis.Jeho paní tam dosud ži-je.--Jaroslav Trnka vydal ve Francii nové číslo lit.revue "Rencontres".--Hoover Inst.Press vydá v r.81 knihu o dr.E.Benešovi,kterou napsal dr.E.Táborský.--"Hlas národa" pří-nesl k 10.výročí smrti selské-ho biskupa Stanislava Zely člá-nek dr.F.Hradila.--Kdo chce po-moci Chartistům,může jakýkoliv dar poslat na adresu:F.de Ni-colay,5,rue de Médicis,75006 Paris,France.--Na Štědrý večer se u Tobyšků v Javea ve Španěl-sku sešlo 20 krajanů. Slavili později Sylvestra u Šimánků, pův.z Chicaga.--Skautský čas-opis"Šíp" vyšel o 34 stranách.Rediguje br.Cípa v Holandsku.--"Západ"přinesl v prosinci 80 zajímavý článek "Vietnamská zku-šenost" z pera dr.V.Fleischera.--Petr a Anuš Benešovi se z To-ronta přestěhovali do Burling-ton,Vermont,USA.--Plk.let.A.Hess se na Floridě podrobil o-peraci žlučníku. Zotavuje se.--Jan Kuncíř napsal redakci li-stu "Lewiston Sun" vhodný do-pis pod názvem "The Soviet Roulette".Týká se Polska.--Dr.J.Kalvoda napsal článek"Za-pomínaný státník" k 120.výročí narozenin dr.Karla Kramáře.--Rada svob.ČSR vydala 8.12. pro-hlášení k postoji čs.kom.režimu k vývoji v Polsku.--Austr.Národ-ní Opera bude na podzim dávat "Prodanou" v Sydney a v Melbour-ne. Rolí Ludmily bude zpívat Mi-luška Šimková.--Ve Švédsku vy-šla deska"Všechny krásy světa", výňatky z paměti básníka Jar.

Seiferta,20DM, Objednávky v "KL".

JAMBO, BWANA KUBWA!

/V jazyku swahili: Buď pozdraven, Velký Muži! /

K NÁVŠTĚVĚ BR. VELENA V TORONTU ..

V africké Kenyi, oblasti hory Mount Kenya, leží město Nyeri. Z Nairobi se sem dostanete celkem snadno, cesta je dnes celkem dobře udržovaná, takže, nezvedne-li se ovšem vítr a s ním hnědo-červené mračno prachu bránící rozhledu, zažijete něco, na co se jen tak lehce nezapomíná. Vjedete do města, ulice dvě a jste na té hlavní, zvané Mzee Jomo Kenyatta Street. Zde, před křižovatkou, nutno zastavit, a dříve než se rozjedete, si stačíte přečíst na kamenném pomníčku u cesty, že tento je zbudován "na paměť příslušníků kmene Kikujů padlých za svobodu v letech 1951 až 1957". O kousek dál si za jisté neopomenete všimnout kamenné kašny. Srdce vám poskočí, ale hned nato také polknete naprázdno, zjistivše, že je bohužel bez vody. A to, prosím, kašna byla vystavěna lidem Kenye na paměť J.V. Jiřího V., stojí na tabulce napsáno. O kostelíku, který právě míváme, se dozvíme s příručky, že je to kostel evangelický, zasvěcený sv. Petrovi, a také, že ranní bohoslužby začínají v 11 hodin dopoledne každou první a třetí neděli. Na kmeni oleandru, stojícím opodál cesty ukazovatel s šipkou a tímto nápisem: K POSLEDNÍMU MÍSTU ODPOČINKU ROBERTA BADEN-POWELLA. A šipka ukazuje kamsi dolů s kopce.

—+—

Lord Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, baron of Gilwell, zakladatel světového skautingu, nespátril onen malebný kout východní Afriky dřív než v roce 1906, třebaže většinu svých šestnácti vojenských let strávil všude jinde na tomto "černém" kontinentu. Když pak poprvé zavítal do Kenye, byla z toho láska na první pohled. Své dojmy zapsal v knížce nazvané "Sketches in East Africa", vydané v roce 1907 v Londýně. O tři roky později odešel do výslužby jako generální inspektor jezdectva. Tehdy se datují začátky jeho úsilí spojené se skautským hnutím. V roce 1920 se konalo v Londýně První světové Jamboree. Zde byl skauty, kteří se sem sešli ze všech končin světa, jmenován Velkým náčelníkem všech skautů. V roce 1935 navštívil lord a jeho žena, Lady Olave Baden-Powell, světová náčelnice skautek, Kenyu, a to na pozvání přátel, Erica a Betty Walkerových z Nyeri, majitelů hotelu OUTSPAN a "hotelu" zvaného TREETOPS, vybudovaného v roce 1932 v korunách tří obrovitých fíkovníků mgumu, nedaleko Nyeri. Tenkrát se, teď už osmdesátiletý lord, znovu zamiloval do kouzelné krajiny pod věčnými sněhy, a když mu v roce 1937 jeho lékař v Anglii doporučil odejít na odpočinek, rozhodl se vrátit do Kenye. A tam, v bungalovu, který dal pro Baden-Powellovy postavit na svém pozemku lordův přítel Walker, Velký náčelník skonal. Psalo se 8. ledna 1941. Je tomu čtyřicet let, co navěky odpočívá pod prostým kamenným náhrobkem, na němž čteme: ROBERT BADEN-POWELL, Chief Scout of the World, born 22nd February 1857, died 8th January 1941. A skautská směrovka na jeho náhrobku znamená: I have gone home.. Není sám, jsou tu kolem desítky jiných, na malém hřbitůvku pod sněžnou horou. "Zabit lvem", čteme na jednom z náhrobků, zčernalém a zcela ze země vyvráceném, a "Zabit slonem", na dalším. Tam nahoře se všichni sešli. KWAHERI, BIG CHIEF!

dracula

IN MEMORIAM .. ZA BR. FRANTIŠKEM SKOUMALEM ...

Dne 13. listopadu 1980 zemřel v Buxtonu v severní Anglii po těžké nemoci ve věku pouhých 60ti let br. František Skoumal, rodák z Věteřova u Kyjova, býv. dlouholetý jednatel ÚV ČsOL

v Zahraničí, starosta Sokola Londýn, předseda Central European Federalists v Londýně a místopředseda Sdružení Čs. exulantů v Severní Anglii. Během 2. světové války příslušník 11. čs. pěšího praporu Východního ne Středním Východě a od roku 1942 příslušník Čs. 311. bombardovací peruti R.A.F. v Anglii. Pohřeb se konal 18. listopadu v Buxtonu za velké účasti bratří a přátel zesnulého, v čela s čs. vlajkou, prapory ČsOL a Sokola Londýn. standartou místní odbočky Royal British Legion a s krojovanou skupinou polských bratří Sokolů z Leeds, Sheffieldu a Nottinghamu s jejich prapory. Se zesnulým se rozloučil br. dr. Jan Lang. Br. Skoumal byl vzorný vlastenec, neochvějný vyznavač odeálů TGM, neúnavný exilový pracovník a bojovník za svobodu svého utlačeného národa. Zanechal zde manželku Shirley, syna Vladimíra a dcery Jaroslava, Miroslava a Věru. Čest jeho památce!

K.V.

HUDEBNÍ NÁSTROJE

SE SLEVOU AŽ 30 PROCENTNÍ VÁM DODÁ

JIRÍ DANEŠ

Známý jako dirigent čs. rozhlasu a TV a jako klavírista u Benešů.

Dříve, než zakoupíte jakýkoliv hudební nástroj, zavolejte

TORONTO 266-1659

Nikde nekoupíte za výhodnější cenu. Odborně poradím.

ODSOUZENÝ NA SMRT

V souvislosti s účastí čs. západních letců v Bitvě o Anglii v r. 1940, jsme se v srpnu t.r. zmínili o gen. let. Karlu Janouškovi a jak byl krutě čs. komunisty pronásledován po únoru 48. Gen. Janoušek zemřel 27. 10. 71. "Zápisník 68" z 28. 9. 68 přinesl tento zajímavý rozhovor s gen. Janouškem:

O SOBĚ A NAŠICH ZÁPADNÍCH LETCÍCH VYPRÁVÍ INSPEKTOR ČS. LETECTVA VE VELKÉ BRITÁNII GENERÁL DR. KAREL JANOUŠEK

Bude mu pětasedmdesát, ale na tenhle věk nevypadá, ani po tom všem, co má za sebou. Sedi v nízkého stolu proti mně, kouří jednu cigaretu za druhou — a já teď opravdu nemám, je-li příčinou užité návyk nebo momentální vzrušení. Před nim leží hromádka záznamů, poznámek a také obsáhlejší telegram, z něhož vyjímám: PANE GENERALE DOVOLTE ABYCH VAM PODEKOVAL ZA RADOST ZE JSEM PO DLOUHÝCH LETECH USLYSEL OPET VAS HLAS JAKO VOLNEHO MUZE A DUSTOJNIKA STOP HLAS VELITELE ČSL LETECTVA S JEHOZ IMENEM ZUSTAVA SPJATA HISTORIE BITVY O ANGLII KDE SE BOJOVALO O PRAHU STEJNE TAK JAKO U MADRIDU SOKOLOVA A DUKLY... VAS VLADA PLEVAC CHEB... Sedi, kouří, vzpomíná. Na všechno, co bylo. Na to, co mu život zpřijemňovalo, i na slá zasy.

Reknete, jací to byli vlastně lidé, kteří opouštěli své domovy, odcházeli za hranice a rozmožňovali řady našich letců? Lidé nejprůběžnějšího politického přesvědčení a náboženského vyznání, lidé, které v těch těžkých chvílích spojovala jedna společná touha: aktivně přispět k tomu, aby Československo, tedy vlastně nás všech, se stalo opět svobodnou zemí... Začali odcházet už v dubnu 1939. Nejprve do Polska — a z Polska do Francie. Já jsem zatím setrval doma, shromažďoval zprávy o činnosti leteckých jednotek na pražském letišti, udržoval spojení s Paříží a čekal, až dostanu pokyn k odchodu.

A ten jste dostal kdy? V listopadu. Odjžděl jsem přes Slovensko, Maďarsko a Jugoslávii do Řecka, v Pireu jsem potom vstoupil na loď, která mě dopravila do Marseilles. Me každému se útek podařil. Mnozí byli zadrženi, vězněni v cizích žalářích, nebo předešlí do rukou gestapa — a to pak byl konec všech nadějí. Já jsem se sice dostal do Francie živ a zdrav. I když ne bez různých trampot a komplikací, ale zase si mne odvrátila policie přímo z lodě jako muže krajně podezřelého. Proč? Malé nedorozumění. Způsobil je jednak můj pas, který jsem doma za pomoci svých přátel získal, a dále skutečnost, že za bouře, jež na moři vypukla, jsem postával na palubě a neodebral se do kajuty. Pasu nedůvěřovali, protože pocházel ze země, v níž byli Němci. Ukázal jsem jim tedy svou generálskou legitimaci. Mamě. Tapra když do případu zasáhl náčelník, rázem se vyjasnilo. Potom se moc a moc omlouvali — a zároveň omlouvali i lodního lékaře, který — jak vyšlo najevo — je důvěrně informoval, že jsem vzbuzoval podezření už na lodě; přý tím, že jsem za té bouře stál na palubě a pomýšlel zřejmě na sebevraždu.

V čem spočívalo vaše činnost na území Francie? Ohlédl jsem se u generála Ingra a začal se starat o všechno, co mělo jakoukoli souvislost s našimi letci... Vidíte, měli jsme svou vůli, své sny a naděje a dočkali jsme se zdrcujícího zklamání. Francouzská vláda v obavě, aby Němce příliš nedráždila, nanahlala čs. letcům službu v letectvu, ale i cizinecké legii. Jakmile však vypukla válka, dodržela svůj slib a povolala je k leteckým jednotkám. Byla jich fakticky jen hrstka, která ještě stála zásadně do bojů, ale i ta byla zřejmě najevo, že Českoslováci bojující dovedou... Neudržitelná situace. Francie se kvapem hroutila, vládla chaos, smutek a já přitom neměl vůbec žádný styk s našimi národními radou. Co teď? Honem jsem ujížděl do Bordeaux, kde byla naše základna a kam přicházeli uprchlíci z protektorátu, a začal organizovat odjezd letců do Anglie. Jednu část jich převezla loď holandská, druhou loď polská. Někteří použili k přepravě letadel, kterými je Francouzi vybíjeli. A konečně ty, kteří se dostali s francouzskými jednotkami až do severní Afriky, jsme v Británii uvítali asi za dva měsíce.

A vaše první kroky na půdě Velké Británie? Krátce po příjezdu jsem byl povolán k dr. Edvardu Benešovi. Informoval jsem ho o situaci, vykládal mu naše osudy a současně tlumočil naléhavé plány všech letců: urychlené projít výcvikem a zúčastnit se

bojových operací. Pak jsem navštívil ministerstvo války a letectví... Dělali jsme prostě všechno, co bylo v našich silách, a musím říci, že výcvik byl proveden s rychlostí opravdu hleskovou. Podívejte se do těch mých záznamů: 12. 7. 1940 vzniká první samostatná čs. stíhací peruť (310.) a už 26. 8. se střetává s Luftwaffe. 2. 9. 1940 je datum založení první čs. bombardovací peruti (311.). A tato peruť již 10. 9. bombarduje seřadovací nádraží v Bruselu. 3. 9. 1940 vzniká další čs. stíhací peruť (312.) a do bojů zasahuje 12. 10. A 10. 5. 1941 se rodí nejmladší čs. stíhací peruť (313.) a s Luftwaffe se utkává přesně za měsíc...

Nebyla to jenom účast v bitvě o Anglii. Čs. stíhači doprovázeli a ochraňovali bombardovací letectvo, sváděli vzdušné souboje nad mořem i nad pevninou, ničili pozemní válečnou techniku. Bombardovací peruť podnikala nálety na strategické cíle v Německu, Holandsku, Belgii, Francii a Itálii, prováděla hlídování v Biskajském zálivu, v Severním a Baltském moři, vrhala bomby na ponorky a povrchová plavidla. Českoslováci pomáhali zajišťovat i leteckou dopravu osob a materiálů. Bylo je možno spatřit v Kanadě, USA, severní Africe, v Indii a mnohde jinde. Za dobu necelých pěti let sestřelili českoslovenští letci 190 nepřátelských letadel, dalších 57 jich sestřelili pravděpodobně a 112 jich poškodili. A ještě jedno číslo: naši letci od pobížeňního letectva napadli 33 ponorek a povrchových plavidel, o nichž se lze domnívat, že byly potopeny.

Vrátili jste se avěnění slávy

Janoušek se slávy dlouho netrvala. Já byl ještě v Anglii, ještě jsem se nestihl vrátit do osvobozené Prahy, ale smutně proslulý Reicin už na mě vypracoval posudek. Jaký, to vám snad ani říkat nemůžu. Koncem února 1948 mi bylo sděleno, že musím z armády odejít. Přý z vyšších zájmů. Taková klivdla! Byl jsem generálem letectva, Angličané mi dokonce udělili hodnost leteckého maršála, s letectvem jsem srostl, letectvo bylo pro mne věcí; a teď se s ním takhle rozloučím... V roce 1944 se v Chicagu zakládala světová organizace civilního letectví a já se tohoto zasedání zúčastnil jako zástupce naší londýnské vlády. A tu mi napadla takováhle myšlenka: jestliže nemohu být v letectvu vojenském, mohl bych dát své zkušenosti k dispozici alespoň letectvu civilnímu. Vyžádal jsem si návštěvu u náčelníka generálního štábu Bočka, světil jsem se mu, ale ten mi mnoho nadějí nedal. Přý o tom může rozhodnout jedině Reicin. A Reicin, toť se ví, rozhodl v můj neprospekch.

Ze západních letců jste byl propuštěn z armády první?

Ano. A po mně následovali další. Tažka věchni. Snad nejvíce pět jich v armádě zůstalo. Stali jsme se nepohodlnými, nepotřebnými, na nás padl ve válce se mělo zapomenout, čím dříve, tím líp. Jaká nás mohla čekat budoucnost...? Jednou za mnou přišel neznámý muž. Začal tím, že nám všem lhalo to nejhorší, že jediná možnost, jak se odtud dostat, je útek. Já jsem mám důvěřovat, on, dobrý znalec cest, mě převede přes hranice. Když bych býval tužil, že to byl provokátor, který mě hodlá zavést do přichystané pasti! Byl jsem sám, ženu mi Němci v koncentrací zavazdili, děti jsem neměl, takže jsem jako návrh bar dlouhého rozmýšlení přijal. Nu, a v okolí Plzně jsem byl zatčen a zahy postaven před soud.

Obvinění? Když bych přý býval přešel hranice, byl bych býval pracoval proti republice. Býval, býval... Co mohli vědět, jak bych se se zemi hranicemi choval? Já jsem s nikým ve spojení nebyl a o žádné protistátní činnosti nepřemýšlel, ale oni pořád: býval, býval... Před nedávnem jsem byl na pozvání návštěvou v Anglii, zúčastnil jsem se vzpomínkových oslav a zase se v pořádku vrátil, i když měl možná leckdo vážné obavy, zda tam nerušíme. Ale vraťme se zpět — do těch nešťastných let. Byl jsem odsouzen k trestu smrti, potom mi byl trest směněn na doživotní žalář, potom — krátka vrátil jsem se po dvaceti letech.

Požádal jste o obnovu řízení. Konečný výsledek je velmi dobře znám. Já bych se chtěl jen zeptat, jaký je to pocit, když v novinách (za dne 6. 7. 1968), které dostávají do rukou milióny, se o vás píše: Vyšší vojenský soud zprostil večera dr. K. Janouška, generála letectva za duhých světové války v Anglii, obžaloby, která jej vinila mj. ze zločinu vojenské zrady a zběhnutí. Soud zjistil, že se obžaloba opírala o tzv. notoriety, tj. nezákonné tvzení, že každý, kdo chtěl ilegálně odejít za hranice, hodlal tam vykonávat protistátní činnost. Soud také zjistil, že obvinění z vojenské zrady se nemůže hodnotit jako trestný čin vzhledem k metodám, jakých používala tehdy Státní bezpečnost vůči čs. letcům v Anglii...

Jaký je to pocit? Víte, pro to se těžko hledají slova. Hlavně že se o nás zase může mluvit a psát, že jsme se zase stali lidmi, jejichž účasti ve válce se spravedlivě oceňuje. A vůbec, ono piece nejde jenom o mne; jde o nás o všechny, kteří tenkrát z republiky odcházeli a snažili se v lámožné přispět k tomu, aby celá ta hitlerovská zvěla a rozpinavost byla rozdracena a národy mohly opět žít svobodným způsobem života.

A my dodejme: jde i o ty, jejichž náhrobky o prosté kříže jsou rozsety po nejrůznějších krajinách; na osmdesát britských hřbitůvch a mnohde jinde, ba dokonce i na místech tak odlehlých, jako je Kanada, ostrovy Bahamské, Azory a horká Afrika. Ani na ně, na těch šest set ztracených životů, se nemůže zapomenout.

P.S. Býv. mukl z 50. let nám napsal, že gen. Janoušek nebyl nikdy vězněn v Jáchymově, ale prošel těmito věznicemi: voj. věznice Hradčany — "Domeček", Pankrác, Bory, voj. věznice Opava a Leopoldov.

Váš pas a vaši peněženku!

Povinná směna deviz už zapíše odradila nejdříveho západního turistu od zamýšlené návštěvy ČSSR. Pražský režim se toto praxe však stále drží a naopak částky cas od časti zvyšuje. Tak od 11. června 1980 čini povinná směna na osobu a den 25 DM Podle čs. úřadů však nejde o zvýšení, ale "přizpůsobení stávajícímu směnnému kursu". Zvlášť snížené hodnotě dolaru.

Za zmínku stojí, že od povinné směny jsou osvobozeni držitelé plastikové kartičky Diners-clubu, exkluzivní mezinárodní úvěrové společnosti, která si své členy vybírá z kruhů bezpečné solventních. Tedy opět "diferencovaný přístup", který Praha už celá léta uplatňuje i vůči vlastním obyvateľstvu, i když, pravda, podle trochu jiných měřítek.

Zdeněk Slavík:

Odešel Pavel Svatý

NEKROLOG ZA DR. PROKOPEM DRTINOU.

Když se dr. Milada Horáková v letech počátečního organizovaného odporu národa po únoru 1948 vrátila z jedné své návštěvy ve vězeňské nemocnici na Pankráci u dr. Prokopa Drtiny, v kruhu svých přátel prohlásila: "Bratr Drtina je stále pašák! Tělesně i duševně". V jejím hlase kromě obdivu bylo tolik sesterské lásky..

Dr. Prokop Drtina byl jedním z mála politiků, které národ opravdu miloval. Pro jeho odborné kvality, ušlechtilost ducha a osobní skromnost. Vrátil se domů ze svého anglického exilu jako jeden z hrdinů poslední války. Národ vítal Pavla Svatého jako symbol nové svobody svého státu. Pavel Svatý po 6 válečných let úspěšně svými pravidelnými relacemi na londýnské rozhlasové stanici svobody posiloval národní uvědomění a naději okupovaného národa na jeho lepší zítřek. Během válečného exilového úsilí byl členem Státní rady v Londýně a jeden z nejbližších spolupracovníků presidenta dr. E. Beneše. Prodělal s ním a s ostatními cestu do vlasti přes Moskvu a Košice, kde byl častým svědkem otevřeného diktátu Sovětského svazu, jednoho ze signatářů jaltské a teheránské konference Spojenců.

Drtina byl vždycky realista. Nedělal si ilusí o skutečných záměrech SSSR. A bylo velmi statečné věsti ten nerovný zápas o uhájení demokracie a nezávislosti našeho opět relativně svobodného státu. Málokoho napadala komunistická propaganda tak často a tak zběsile jako právě Prokopa Drtinu. tehdejšího ministra spravedlnosti. A ještě léta po únoru 1948 se ve všech kronikách komunistického boje o moc znova a znova objevovalo jméno Drtina. Když se dnes zamýšlíme nad poválečnou dobou, musíme ji měřit nejen podle toho, čeho komunisté dosáhli, ale i také pamatovat, čemu se aspoň na čas podařilo zabránit. Dr. Prokop Drtina byl jednou z prvních obětí únorového komunistického puče. Byl nalezen pod okny svého ministerstva spravedlnosti s polámanými nohama. O něco šťastnější, než o několik málo dní později Jan Masaryk. Vězeňská nemocnice na Pankráci s minimálním lékařským ošetřením, potom vyšetřovací mučírny v pražské Ruzyni. Šest let trvalo generální prokuratuře Státního soudu vypracovat obžalobu proti dr. Drtinovi. Nebylo to lehké. Protože nebylo možné použít zaběhlé praktiky STB a KGB o ilegální činnosti. Málokdo z vás, kdo již tak dlouho žijete své životy v naprosté exilové svobodě, dovede si představit hodiny, dny a měsíce, které předcházejí přelíčení. Kolik statečnosti síly, pevné jistoty o správnosti ideálů je zapotřebí, aby trýzněný vytrval. Aby se nezhroutil fysicky a duševně, kdy ještě na pomoc vyšetřovatelům dodává moderní medicína různé ty drogy a séra k likvidaci posledních sil a vůle člověka. A zvítězila-li síla intelektu a pevného zdraví dr. Drtiny na vědeckém teroru v bolševických mučírnicích, právem se to může nazývat hrdinstvím.

Na vězně Prokopa Drtinu vděčně vzpomínají desítky spoluvězňů. Ať už na Mírově, v Kartouzích nebo v Leopoldovské pevnosti, dával jim štědře své vědomosti a zkušenosti, ať už odborné nebo politické. Mně byl tam mnohým. Přítelem a bratrem. A také tak často mi tam nahrazoval mého tatů. Byl jsem jeden z těch, kteří stáli u kolébky jeho Paměti, tam v Leopoldově v polovici let padesátých. To co Drtina napsal ve vězení, byly vzpomínky na jeho dětství. Politická část jeho Paměti rodila se až po jeho návratu z vězení domů na relativní svobodu. Ani zde Prokop Drtina nekapituloval před organizovaným násilím komunismu. Zachoval si tvář a páteř. Ničeho neslevil ze svého přesvědčení. Stává se jedním z prvních signatářů Charty 77. Dr. Prokop Drtina nežil zbytečný život. A nikdy v kleče. Zapsal se ušlechtilými činy do historie našeho národa.

BUDE VÁS ZAJÍMAT

CHARITATIVNÍ ŘÁDY SE SBLIŽUJÍ.

Tlak a pokračující agrese mezinárodního komunismu pomohly sblížit různé nezávislé řády a "lože" v západních zemích, zvláště v USA a v Kanadě. Většina z nich je afilována k náboženským obcím. Vývoj došel tak daleko, že protestantské a katolické bohoslužby jsou slouženy společně. Stojí vedle sebe často katolický kněz a protestantský pastor. Kdo by před několika lety předpovídal, že Kolumbovi Rytíři budou úzce spolupracovat s tzv. Svobodnými zednáři, nikdo by mu nevěřil. Ale dnes je to skutečnost. Došlo to tak daleko, že nejvyšší zednářský řád "Shriners" a katolický "Řád šlechticů z Alhambry", jakož i řády Elks, Moose, Eagles a Grotto of North America, operující v oblasti Metro Toronto utvořily mohutné těleso "The Greater Toronto Fraternal Association". Tak byly ko-ordinovány dobročinné snahy všech těchto organizací a výsledek je, že jejich pomoc potřebným lidem, hlavně tělesně a duševně poškozeným, je efektivnější. Největší částky jdou na pomoc dětem /mentally retarded and crippled children/.

Činnost je řízena sborem ředitelů, mezi nimiž najdeme zvučná jména: Lord Athel Layton /Potentate Rameses Shrine Temple/, Art Cooper /Provincial Director, Loyal Order of Moose/, Don Lunlevy /Grand Monarch, Grotto of North America/ a další. Západní Toronto zastupuje ve sboru ředitelů náš krajan Josef Broušek, Grand Commander, Order of the Alhambra. Řád Alhambra pořádá každý rok Piknik na Centre Island pro 1.000 duševně zaostalých dětí a stará se o celodenní jejich zábavu. Dne 28. února t.r. pořádá řád tradiční "Gala" a zájemci z krajanů řad jsou zváni. /Další podrobnosti podá p. J. Broušek, 121 Springhurst Ave., Toronto, Ont. M6K 1B9./

BLAHOPŘEJEME

Z daleké Austrálie došla zpráva, že na universitě v Melbourne dokončila lékařská studia Danuška HERMANOVÁ. Specializovala se v pathologii a působí v jedné z největších nemocnic. Přinášíme její obrázek nejen proto, že máme radost z toho, že se naše děti narozené již ve svobodném světě "mají k světu", ale v tomto případě také proto, že je to dcera našeho dlouholetého věrného přítele a dopisovatele K. Hermana, který byl čs. parašutistou a je aktivním antikomunistickým vojákem 3. exilu, původem z Brna. Chápeme, že je na svou dceru - lékařku hrdý, stejně jako její matka Hana a její bratr Kurt. Celá rodina dělá čest našemu národu a mimo jiné při každé příležitosti varuje své australské přátele i naše divěřivé krajany před nebezpečím komunismu.

NOVÍ UPRCHLÍCI STÁLE PŘÍCHÁZEJÍ

Dne 10.12.80 přistálo na letišti v Torontu zvláště ní letadlo s 127 čs. uprchlíky z Rakouska. Byli sponsorováni kan. vládou a šlo hlavně o rodiny s dětmi. Americký Fond jim půjčil na letenky celkem US\$ 22.180! Do Toronta byli určeni: Balounovi, Beránkovi, Bigasovi, Nikolájevovi, Rumanovi, Tůmovi a Vaisochrovi. Do Hamiltonu: A. Holfeuer, Z. Marek a L. Řeháček. Do Bramptonu: K. Freiwillig, Jar. Maršálek st. a J. Maršálek ml. Do Vancouveru: J. Havelka, V. Charvát, L. Hron, A. Kalenta a Jar. Sojka. Do Montréálu: G. Hartinger, J. Horký, J. Kavalír a P. Majcher. Do Edmontonu: J. Bernhauser, H. Broulík, J. Coufal, J. Jurco, B. Krysa, J. Lidický a M. Lukašík.

WINZE'S MEAT MARKET

ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.

307 Roncesvalles Ave., Toronto.
Tel.: 533-5165

Spoluodsouzení, spoluodsouzené

Bylo nás - a je nás mnoho. Těch, kterým komunisté v Československu zafixovali otce, matku, dítě. Je nás mnoho, kteří jsme prožili strašná léta, která nás traumatizovala až do konce našich dnů. Neboť byli-li naši drazí odsouzení do komunistických věznic, my jsme byli "odsouzeni ke svobodě". Nekonal se nad námi soud. Nikdo nám nesdělil znění paragrafů, nikdo nám nedal zákaz četby novin, knih a časopisů, nikdo nedal příkaz, aby nám v obchodě neprodali chléb a mléko. Ale ve jménu jakého paragrafu jsme směli jen existovat, žít na okraji společnosti?

Nechci (a ani nemohu) mluvit za někoho. Mohu vydat svědectví jen za sebe, za své sourozence, za matku. Když otce na počátku padesátých let "zajistili" (před čím? před kým? před sebou?), byli ještě před soudem starší sourozenci vyloučeni ze středních škol. My, dvě mladší, směly dokončit docházku základní školy. Nejstarší bratr odešel pracovat do dolů, na jediné místo, které mu bylo povoleno přijmout. Nepřijmutí by bylo mělo za následek paragraf příživnictví, tedy kriminál. Dnes, ve svých padesáti, je bratr invalidní důchodce se zničenými plícemi. Nestěžuje si. Konečně, nyní se může věnovat svému talentu a nadání. Sochařině.

Sestra musela odejít do rostlinné výroby, do zakládajícího se podhorského JZD. Že za války prodělala těžkou ledvinovou chorobu a bylo u ní stále nebezpečí nových komplikací, to nikoho nezajímalo. Nezajímalo ani to, že sestra byla mimořádně talentovaná matematická; její nadání (které zdědila ze všech vnuků po dědečkovimatematikovi jediná) zřejmě společnost nepotřebovala.

Další bratr - muzikant - si záhy zničil prsty hoblinami u soustruhu a violu odložil hluboko do skříně. Naději na hudební kariéru ze své mysli raději vymazal úplně. To jen my dvě nejmladší jsme byly normálníholky. A tak jsme šly do té továrny v patnácti hneď. A snad právě díky svému nenadání a vzdoru, houževnatosti a opravdové touze po vzdělání jsme po večerech začali studovat. Se sestrou-matematičkou a bratrem-muzikantem. A šli jsme (v těch tzv. "osvícených letech") ještě dál. Naše matematická se stala konstruktérkou, bratr-muzikant vystudoval dálkově v Bratislavě vysokou ekonomickou a my dvě (už vdane a s dětmi a po večerech) univerzitu. Jedna práva a druhá - nu, vždyť je to jedno... Prostě nedali jsme se! Nikdo nám naše vzdělání zadarmo nedal.

To se však stalo až potom, po otcově návratu, 10. května 1960. Nikdy nemohu zapomenout výkřik matky v okamžiku, kdy se otec objevil ve dveřích. To nebyl výkřik

ženy! To byly koncentrované výkřiky všech žen a všech let, ve kterých jsme svůj ortel prožívali. Byl zde a žil. Ještě žil! Neřekli jsme však, že už žil se smrtí. Jeho vyprávění byla hrůzná. Nikdo z těch, kdo popisují tato léta, ať už z pohledu Ruzyně, Jáchymova či Leopoldova, nelhal. Snažil se sít se s námi. A my s ním. My věděli, že strašně trpěl. Ale on nikdy nepochopil, že jeho spoluvězni jsme byli i my. My, tisíce rodin, tisíce dětí, matek, otců, manželů a manželů, tisíce sourozenců. Vím také, že jeho smrt zabránila, aby nás za své spoluvězně přijal. Aby porozuměl tomu, že jsme byli odsouzeni spolu s ním - ke ztrátě

- ☐ dětství
- ☐ mládí
- ☐ existenci
- ☐ budoucnosti

A na to se a ní v roce 1968 žádná rehabilitace nevztahovala!

Přešla léta - a znovu zasedají ty podivné soudní tribunály. Prokurátoři dirigují soudce a obhájce smí působit pouze dekorativně. Scénář byl napsán a všichni znají své role. To jen obžalovaní jsou vzpurní a dožadují se spravedlnosti. Jsou vyrovnání, vzpřímení. Hrdí na to, že zastupují zbytky člověka v nás všech.

Teprve dnes, kdy většina z nás, sourozenců, žijeme ve svobodném světě, to mohu napsat. Protože se jednou vrátí z vězení Václav Havel, Rudolf Battěk, Otka Bednářová a další známí i neznámí, protože i jejich děti, rodiče, sourozenci a manželé s nimi prožívají svůj ortel bez paragrafu. Spoluodsouzení, spoluodsouzené.

BERENIKA

TROCHU HISTORIE

Naše reportáž o čs. legionářích na Sibiři a v Kanadě za I. světové války, vyvolala celou řadu zajímavých komentářů našich čtenářů. Jeden čtenář nám zapůjčil fotografii z roku 1917, na které je Symfonický orchestr našich legionářů. Jde o snímek zažloutlý a nejasný, 64 let starý. Přesto doufáme, že na našem papíru vyjde uspokojivě. Nemáme to zjištěno, ale je možné, že jádrem tohoto orchestru byla plukovní hudba 28. pražského pluku /"pražských dětí"/, která přešla do zajetí za zvuků řízného pochodu s celým regimentem. I ve válečné vřavě naši legionáři nezapomínali na hudbu. Vždyť se říká, že jsme národem muzikantů.

JEDNOU VETOU V Burlingtonu byla pochována pí C. Gausová, manželka známého krajského sochaře. -- V Pontiac, Mich., USA se podrobila vážné operaci známá krajanka Marie Pavlíňková, 94. -- Sháníme tuze: "Proměny", orgán SVU, čísla: 1/77, 1/78 a 4/78. Kdo je má? -- Do Edmontonu, Alta. z Latiny emigroval Zdeněk Urválek. Seznámil se s "Kanadskými Listy" v lágru díky pí Vaňkové z Říma. -- Min. týden odešel formálně do výslužby známý čs. a světový motocyklový závodník Franta Mrázek, resident Mississaugy. Konečně se bude věnovat svým dvěma dcerám a své paní-Janě Mrázkové, býv. mistryni v krasobruslení. -- 28.2. bude v Montreálu přednášet dr. Richard Drtina na téma "Světové a české barokní umění". Přednáška je pod patronátem místní skupiny Společnosti pro vědy a umění. -- Kanadská Slovenská Liga vypsala stipendium \$ 2.500 pro doktora historie, pol. věd nebo slavistiky, který napíše historii Ligy k 50. výročí jejího založení v roce 1982. -- Spojené Trampské Osady Ontário pořádají v sobotu 31. ledna ve 20 hod. večer "Zlatokopecký Bál" v Hungarian House, 840 St. Clair Ave. West, Toronto. Reservace: 277-3525. Vstupné: kostým \$ 11, bez \$ 15. Can-Can girls, Tombola, soutěž o nejlepší kostým atd. Ráz: "Éra zlaté horečky". -- Nakupujte u našich inserentů..

NASI VE SVOBODNÉM SVĚTĚ

přijel v r. 1920. -- V Cicero, Ill. žije vnučka slavného českého sochaře Mistra Františka Bílka. Patří do poúnorové vlny. -- Rada svob. Československa přinesla komentář k velkému banketu krajanů v New Yorku /bylo tam asi 300 našich/, který měl propagovat turistický ruch do Československa. Přítomný byl také zástupce čs. velvyslanectví ve Washingtonu. Byl podán návrh, aby si krajané založili spolek pro pěstování přátelství a styků se starou vlastí; členové takového spolku by prý neměli potíže s obdržením visa k návštěvě staré vlasti. Rada tento návrh čs. komunistického režimu odmítá. -- Dr. Mikuláš Ferjenčík, předseda Čs. národní rady americké napsal znamenitý úvodník "Čo nás čaká v novom roku". Dedukuje že pokud se Americe podaří zvýšit svou vojenskou a hospodářskou sílu a tím i prestiž Ameriky, příznaky rozkladu sovětské moci se budou zvyšovat. -- "Time" přinesl 15.12. nesmírně zajímavý článek o návrhu krajského vědce dr. Petra Glasera. Předpovídá, že zdroj energie v budoucnu bude sluneční energie, skladovaná v obřích "bunkách" slunečního tepla 22.300 mil nad zemí. Toto teplo se promění v elektřinu podle potřeby. Dr. Glaser pracuje na tomto projektu v Cambridge, Mass. Am. vláda se o projekt velmi zajímá. -- Kraján F.S. Berton, 38 Abingdon Rd., Roseville, NSW, 2069 - Australia, sbírá jakékoliv doklady o situaci v tzv. Protektorátu před Heydrichem a po atentátu na Heydricha. Spolupracuje s kpt. O. Pelcem, členem para-skupiny POTASH. -- Dr. Miloš Halouzka působí na Filipínách. -- Š. Pagáč píše knihu.

ORGANIZUJEME PRICESTOVANIE
Vašich příbuzných z Československa

a zariadíme Vám cestu na stretnutie sa s príbuznými v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku. -- Vybavujeme aj zájazdy na juh: -- Florida, atď, ako aj na ostrovy.

**world
travel**

Zmenáreň cudzích valút
Založené 1951. Majiteľ Harry HEITLER
COMPUTERIZED RESERVATION

WORLD TRAVEL SERVICE Limited
258 College St. (roh Spadina)
Toronto, Ontario M5T 1R7 / Telephone 979-2171

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ
A EXULANTŮ

Do Oakville se v prosinci z Rakouska přistěhoval

Pavel Švestka s paní a dvěma dětmi. Do Calgary se svými rodinami: Jan John, Martin Mueller, Jiří Schorník a Emil Zounek, svobodný Rudy Roscher. Do Kitchener: Emil Řehák s paní a třemi dětmi. Do London: Jar. Kohout s rodinou. Do Sudbur: Juraj Tenk s rod., do Thunder Bay: Milan Osvald s rod. a do S.S. Marie, Ont. Ivan Plaček s paní a dvěma dětmi. -- Valná hromada členů Masarykova domu je letos 15. února 81 v hale sv. Václava. -- Inž. M. Černý se z Nfld. přestěhoval do Regina, Sask. -- Nové immigranty upozorňujeme, že v Textilní tržnici p. Jílka, 246 Queen St. West, mají velký výběr zimních kabátů a bund, prádla všeho druhu. Navíc nižší ceny, než jde jinde. Tel. 598-2435. Doporučujeme. -- Nové divadlo v Torontě vydalo k 10. výročí založení souboru zajímavou brožuru o 60ti stranách, kterou sestavili F. Čulík a Jitka Růžicková. -- ČSNS a SVU Toronto pořádá 19. ledna v 7.30 hod. večer v hale sv. Václava přednášku dr. Miloše Vituly "Idea středo-evropské federace v dějinách českých zemí". Vstup volný. -- Am. TV stanice č. 7 /Buffalo/ vysílala 1. ledna 81 film "Invasion", o známých událostech v Československu 22. srpna 1968. Film čerpal z pamětí Zdenka Mlynáře. Nejzajímavější byly scény z jednání Moskvě. Naši lidé by měli psát na CBC, aby tento film byl také zařazen do programů kan. televize. -- 24. ledna a 1. února sehraje Nové divadlo 2 jedno-aktové komedie V. Havel: "Vernisáž" a L. Smoček: "Podivné odpoledne dra. Zvonka Burkeho". Místo: Limelight Dinner Theatre, 2026 Yonge St., Toronto. Reservace: 245-7119. -- V Kanadě narozený Mirko Zátka dostal nejvyšší kan. skautské vyznamenání "Chief Scout Award" a studuje na universitě v Kingstonu. -- Sokol v Montreálu uspořádal 17. ledna tradiční "Šibřinky". -- Krajanka Jarmila Smržová, povoláním ošetřovatelka, dostala 8.1. v katedrále sv. Michala vysoké papežské vyznamenání "Pro Ecclesia et Pontifice Cross". -- Jiří Hlubůček oslaví 13.3. své 75. narozeniny. -- URAGAN TORONTO vyhrál 6.12. utkání se Spartou Chicago 7:6. Byl to úporný boj, kde nakonec dominovala technika a zkušenost. Za URAGAN hráli: Lato, Rovenský, Novák, Chadim, Burger, Fedorko, Sypták, Pokorný, Dašek, Macháček, Turek, Rajský, Heran, Zima, Sypták, Kalina, Škubník a Urban.

Koncem 50. let existoval v Torontě Krúžek moravských Slovácků, který vedl Jan Kunovjánek. Zpíval slovácké písně a tančil tradiční tance. Účastnil se mnohých národopisných festivalů v Kanadě a v USA, zvláště v Chicagu. Náš snímek je z 15. června 1958 v Chathamu. Poznává se na něm E. Edinger, Zdeněk Vykoukal, Hana Lazarová, Eliška Štýrská, Božena Pavlíňková, Marie Gajdová, J. Kořínek a jiní. Krúžek vystupoval také v pořadu "Canadians All" na rozhlasové stanici CFRB, který řídil John Collingwood-Reade. Také kus krajské historie..

Plánujete
zimní dovolenou ?

Kam jít, než ke krajanům z Hodonína na slunné Floridě ..

Croft Villas Motel

1020 N.E. Victoria Park Rd.
FORT LAUDERDALE, Fla. 33304, USA

Volejte /305/ 525-1146.

Majitelé: Jan, Marie a Radek Kučerovi.